

NOVEMBER	
1 P Val svet.	16 S Otmar
2 S Ver. duše	17 N 23. pob.
3 N 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Caharija	20 S Feliks
6 S Lenart	21 C Dar. Mar.
7 C Janes	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 N 24. pob.
10 N 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silv.
12 T Avrelj	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 C Gregor
14 C Jozafat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

V 30 dneh
30 števk
za
12 Din

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA — NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 8069. Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1.

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. — Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust. Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1.

Današnja številka vsebuje:

30letnica reške resolucije
Znižanje telef. pristojbin za kmetijske občine
Vseh mrtvih dan v Ljubljani
Z avtom v gručo ljudi
Omerza je ustrelil orožnika
Vrička in Štefančiča
Gospodarstvo v septembru
Glas slovenskih otrok
Razstava Franceta Kralja

Št. 185

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v nedeljo, dne 3. novembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Tridesetletnica reške resolucije

Danes poteka trideset let, odkar so položili hrvaški in istrski politiki nove temelje hrvaški in tudi jugoslovanski politiki. Reška resolucija je v naši politični zgodovini izredno pogumen in dalekoviden korak, ki je pretrgal s preteklostjo in odgrnil obraz nove jugoslovanske orientacije. Odločilne važnosti ni samo vsebina reške resolucije, pač pa duh, ki jo je ustvaril in ki je mobiliziral narodne sile k složnemu in skupnemu delu. Reška resolucija je bila odločna napoved, da noče biti hrvaški narod več objekt dunajske politike in da se ne pusti več izrabljati kot orožje proti vladajočemu Dunaju.

S svojim junaškim pohodom pod banom Jelačićem proti madjarskim revolucionarjem je rešil hrvaško-srbski narod avstro-madjarsko monarhijo. V zahvalo za to svojo veliko uslugo pa je dobil Bachove huzarje in najsilnejšo germanizacijo. Na drugi strani pa je zaradi svoje podpore Dunaju izval madjarski pritisk in tako trpel na dve strani. Pri vsem tem so se gospodarsko zanemarjale dežele, kjer so bivali Hrvati in Srbi, da se je narod moral kar trumoma seliti v tujino.

Nestetokrat so poskušali hrvaški in srbski voditelji v odločilni borbi priboriti svojemu narodu njegove pravice. Vsi ti poskusi so bili zaman, ker so Hrvate in Srbe na Dunaju izgrajevali v borbi proti Budimpešti. Dunaj in Pešta pa sta si bila vedno složna, kadar je bilo treba zavreti razvoj našega naroda.

Ostra notranja politična kriza v prvi polovici leta 1905, ki je zavladala v avstro-madjarski monarhiji zaradi zahteve madjarske koalicije, da se uvede v armadi madjarski poveljavni jezik, je silno poostrižila takratni notranji politični položaj na Hrvaškem. Tedaj pa je nastopil Supilo, ki je pravilno spoznal, da je najprej potrebna sloga med Hrvati in Srbi in da prično le-ti najprej voditi svojo lastno politiko. Trenotek je bil izredno ugoden. Dunaj in Pešta sta si bila v največjem medsebojnem boju in čeprav je posegel v razvoj dogodkov sam cesar, ni bilo mogoče sestaviti madjarske vlade, ki bi imela večino v madjarskem parlamentu. Moral je nastopiti feldejmajster Fehérvary, da je sestavil manjšinsko vladno, vendar duhov ni mogel pomiriti. Madjarska opozicija je še naprej vztrajala na uvedbi madjarsčine v vojski. Ta boj Pešte proti Dunaju je pravilno izkoristil za Hrvate in Srbe Supilo. V boju proti Dunaju je zasnoval podpreti Budimpešto, skleniti z njo dogovor, da bo vse, kar bodo dosegli Madjari za sebe, veljalo tudi za Hrvaško in Slavonijo. S tem dogovorom bi bila tudi nujno afirmirana pozicija Hrvatske, ker bi na ta način posegla aktivno v potek dogodkov in postala zaveznik, dočim je bila preje le objekt politike. Za kolikor bi bila s tem oslabiljena pozicija Dunaja, za toliko bi bila utrjena pozicija Hrvatske.

Dne 27. maja 1905 so vse hrvaške stranke sklicale konferenco poslancev, ki ji je predsedoval poslanec Rubetić. Poslanec dr. Vrbanić je predložil načrt, da bi se organizirala kooperacija vseh strank za odločno borbo proti vsakemu prizadevanju, ki naj bi oslabilo zakonite pravice hrvaškega uradnega jezika na vseh področjih Hrvatske in Slavonije. Izvoljen je bil odbor trojice (dr. Derenčin, dr. Frank in Stjepan Zagorac), ki je imel nalogo izdelati podroben predlog za skupno akcijo opozicijskih strank. Dne 15. septembra so se sestali hrvaški in dalmatinski poslanci v Opatiji, kjer so pretresali o posameznih predlogih. Dr. Vrbanić je predlagal, da bi se moralo zahtevati najprej to, da Madjari popravijo vse kršitve nagodbe, in da jih bodo Hrvati podpirali šele potem, ko bo to popravljeno. Vicko Milić je predlagal zedinjenje Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo po dalmatinskem, hrvaškem in madjarskem saboru. Obenem pa bi se vršila pogajanja s koalirano opozicijo v Pešti za asanacijo političnih, ustavnih, parlamentarnih, finančnih in gospodarskih razmer na Hrvaškem in v Slavoniji. Oba predloga sta bila odklonjena. Sprejet pa je bil predlog, ki ga je predložil dr. Trumbić in čegar duševni oče je bil Supilo. Nadalje je bilo sklenjeno, da bo sestanek poslancev na Reki dne 3. oktobra 1905.

Po daljšem posvetovanju je bil Trumbićev oziroma Supilov predlog v celoti sprejet in ta nosi zgodovinski naslov »Reška resolucija«. Med drugimi zahtevajo hrvaški in srbski poslanci: inkorporacijo Dalmacije kraljevinam Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji, katerim že virtualno in pravno pripada. Zato pa je najprej potrebno odstraniti sedanje neznosne parlamentarne in

Spor se še vedno lahko razširi

Italija bo odbila vse predloge

Razgovori Laval-Aloisi in Aloisi-Hoare niso razčistili položaja — Koordinacijski odbor je določil termin za izvajanje predlaganih sankcij

Zeneva, 2. novembra. w. Laval je imel včeraj zelo dolg sestanek z italijanskim delegatom Aloisijem, zatem pa konferenco s Hoareom in Edenom. Pravi, da se je poslednji sestanek nanašal na deklaracijo, ki jo nameravajo zastopniki Anglije in Francije podati na današnji seji odbora za koordinacijo sankcij.

Snoči bi se bila morala Laval in Aloisi ponovno sestati, njun razgovor pa je bil odločen na danes. Aloisi je danes sam obiskal Laval in sta oba državnika ostala dolgo v razgovoru. Z Aloisijem se je med tem sestel tudi angleški zunanji minister Hoare, ki je italijanskemu delegatu pojasnil stališče Velike Britanije glede ukrepov, ki naj se izdajo v zvezi s sedanjim sporom, kakor tudi glede možnosti in pogojev, ki bi jih mogla DN in Abesinija sprejeti.

S temi v zvezi so zvedeli, da se ni nobene podlage za predloge, ki bi mogli tvoriti osnovo za nova in koristna pogajanja. Vendar preiskujejo še naprej vse možnosti novih pogajanj. Angleška in italijanska vlada želita odstraniti sedanjim nesporazum, kakor da bi med Veliko Britanijo in Italijo sploh ne bilo prišlo do spora.

Sklepi koordinacijskega odbora

Odbor osemnajstih je v načelu sprejel tale načrt resolucije:

Primeroma je sprejeti načelo o razširjenju izvozne prepovedi po prejšnjem predlogu. To pomeni, da je treba izvozno prepoved razširiti tudi na petrolej in njegove derivate, na premog, železo in jeklo.

Odbor osemnajstih je določil 18. november kot dan, ko naj sankcije stopijo v veljavo.

Nikak nov moment

Pariz, 2. novembra. r. Današnji listi izražajo v glavnem mnenje, da v pogajanjih za likvidacijo abesinskega spora ni nastopil nikak nov moment. »Petit Parisien« opozarja na to, da Francija ni nikoli ničesar izjavila ali storila, kar bi moglo izzvati dvom o njeni zvestobi nasproti DN. Laval je zato lahko mirne duše izjavil Hoareu, da se docela strinja z njim, kar se tiče lojalnega izvajanja sankcij in nadaljnega prizadevanja za mirno likvidacijo spora. Vsekakor je nevarnost, ki se je pojavila pred tremi tedni, da se abesinski spor spremeni v splošni svetovni spor, sedaj odstranjena. Francoska javnost je v tem pogledu lahko popolnoma pomirjena.

»Journal« ugotavlja, da sedaj ni mogoče več govoriti o kaki osamljeni akciji, a tudi ne o kakem kolektivnem izvajanju vojaških sankcij ali blokadi. Angleži in Francozi so za sankcije, ki pa ne smejo biti pretirane, da se ne bi napravila nepopravljiva škoda in zaprla vsa vrata za sporazum.

»Excelsior« ugotavlja, da so včerajšnji razgovori Lavalja s Hoareom očitali angleško-francosko sodelovanje. Rim, pravi list,

V kratkem izide v slovenskem prevodu epohalna knjiga Abesinija

Nerešeni problem Afrike.
Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.
Naroča se pri založbi „Dom“, Ljubljana

upravno politične razmere v Hrvatski in Slavoniji in uvesti take, ki bodo odgovarjale potrebam kulturne države in zahtevam ustave in svobode. V glavnem tudi to-le: volilni red, ki bo omogočil in zagotovil tako narodno zastopstvo, ki bo veren izraz neprepredene in svobodne volje naroda; popolna svoboda tiska, svoboda sestajanja, združevanja in izražanja misli, ustvaritev sodniške neodvisnosti in ustanovitev posebnega sodišča za kazensko odgovornost vseh javnih uradnikov za kršitev zakona. Hrvatskemu narodu mora biti zagotovljen samostojen politični, kulturni, finančni in gospodarski obstoj ter napredek.

Zgodovinski pomen »reške resolucije« pa je vsekakor v tem, da se je pri tem dogodku ponovno porodila zamisel hrvaško-srbskega sporazuma. Iz reške resolucije je nujno sledila hrvaško-srbska koalicija, ki je nato pri volitvah tudi zmaga in s tem

je zaradi tega nekoliko vznemirjen, toda italijanska vlada bi morala vedeti, da angleško sodelovanje služi zgolj zavarovanju miru.

»Echo de Paris« pa je mnenja, da še vedno obstoja nevarnost, da se spor razširi tudi na Evropo. Obča situacija se ni v ničemer zboljšala. Anglija je sicer obljubila, da bo izvajala sankcije le, če jih bodo izvajale tudi druge države, predvsem Francija, toda zato ni dala nikake izjave, da v Zenevi ne bo stavila predlogov za nove sankcije.

»Oeuvre« je mnenja, da so Italijani vedno bolj nervozni. Baron Aloisi je snoči v krogu prijateljev izjavil, da bo italijanska vlada odbila vse predloge, ki bi ji jih stavili Angleži ali Francozi za mirno likvidacijo vzhodno-afriškega spora.

Položaj na bojiščih

Novi abesinski vdori v Eritrejo!

London, 2. novembra. Agencija Reuter poroča, da je včeraj na vseh abesinskih frontah vladal sorazmerno popoln mir. Nikjer ni prišlo do večjih operacij. Očividno so mirovali zaradi katoliškega praznika. Vendar je bilo opaziti, da se italijanske priprave za nadaljnje prodiranje niso ustavile. Posebno živahne so bile izvidniške akcije

Delo pomorskih strokovnjakov

London, 2. novembra. Reuter poroča: Francoska pomorska strokovnjaka, ki sta se te dni posvetovala z angleškimi strokovnjaki, sta se vrnila v Pariz. Verjetno je, da se vrneta v London še pred pomorsko konferenco, ki se sestane 2. decembra. V mero-dojnih londonskih krogih zanikajo vest, da bi med francoskimi in angleškimi pomorskimi strokovnjaki obstajalo nesoglasje.

Diplomatski sodelavnik »Manchester Guardian« piše, da obstoja predlog, naj bi v Sredozemskem morju zgradili nova oporišča angleških pomorskih sil. Pristojni uradi proučujejo podrobnosti tega predloga, ki naj ustvari nove in važne strateške točke Velike Britanije v Sredozemskem morju.

3500 Abesincev. Včeraj se je v Addis-Abebi tudi govorilo, da je padla Makala, vendar te vesti še niso bile potrjene, čeprav so abesinske čete že pred nekaj dnevi dejansko evakuirale to mesto.

Makala še ni padla

RIM, 2. novembra. Havas poroča: Vest o zavzetju Makale še ne potrjujejo. Italijanski oddelki so opetovano vdrl v mesto, vendar so se morali takoj nato umakniti s svojih položajev. Pri teh vpadih so se italijanske čete posluževale tankov. Mesto Makale ni v rokah rednih abesinskih čet, marveč se v njegovi okolici nahajajo samo oddelki nerednih abesinskih vojakov.

Abesinski komunike

ADDIS-ABEBA, 2. novembra. Havas poroča: Današnji komunike vlade pravi, da se je moralo eno izmed letal, ki so preletele pokrajino Dolo, spustiti na tla. Poglavar pokrajine je odšel na mesto, kjer se je letalo spustilo. Letalec se je med naglim padcem ubil.

Tu uradno demantirajo vest, da bi bila Makala padla v italijanske roke. O deževnem vremenu, ki se je zopet pojavilo, pravijo, da ga ne pomnijo v tem času niti najstarejši ljudje. Če deževno vreme ne bo prenehalo, bo lahko odločilnega pomena za nadaljnji razvoj vojne.

Komunike št. 35

RIM, 2. novembra. Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za časopise in propagando objavlja tole 35. poročilo:

Okrog Haramata in Geralte se vrše važna gibanja, ki naj pripravijo nove operacije. Organiziranje dozdaj zavzetega ozemlja napreduje redno. Ker se je število prostovoljcev iz zasedenih krajev povečalo, so v vzhodni Tigreji sestavili oddelek prostovoljcev.

Letalske izvide nadaljujejo, zlasti v Dankaliji. V pokrajini Gorahej na somalijskem bojišču je naše letalstvo ugotovilo izdatno zbiranje sovražnih sil. Naše čete prodirajo.

Badoglio se je vrnil

RIM, 2. novembra. Reuter poroča: Davi se je vrnil iz vzhodne Afrike maršal Badoglio.

Novi abesinski vdori v Eritrejo?

ADDIS-ABEBA, 2. novembra. AA. Po najnovejših vesteh je dedžas Hajalu vdrl s svojimi četami v Eritrejo. Po prekoračenju reke Seti napreduje zdaj proti Teseneju. Te vesti še ne potrjujejo. Če pa bo potrjena, je treba reči, da je to važen uspeh abesinskih čet. Ras Hajalu spada med najbolj sposobne abesinske vojskovodje.

Vremenska napoved

Novi Sad: Vedro v vsej kraljevini, razen skrajnega severo-zapada, kjer prevladuje oblačno vreme; dež je bil v okolici Sušaka. — Megla je nastopila v dolinah in ob rečnih krajih. Najnižja temperatura Niš 0 C, najvišja Mostar 20 C.

Napoved za jutri: Vedro vreme, v jutru malo megle, temperatura se ne bo spremenila. — Solnce vzide ob 6.18, zaide ob 16.20.

Ženske pletene

10 PICE

po Din 20.—

V TRPINOVEM BAZARJU

Maribor, Vetrinjska ul. 15

askarskih oddelkov pod vodstvom italijanskih oficirjev. Tudi letalska akcija na vsej fronti ni niti najmanj popustila. Deževje, ki je še zadnje dni hudo oviralo operacije italijanske vojske v Ogadenu, je sedaj popolnoma prenehalo in je spričo tega pričakovati občo ofenzivo na jugu. V tem se skladajo vse brzojavke, ki prihajajo iz Addis-Abebe. Italijanska letala razvijajo posebno živo akcijo zlasti v sektorjih okrog Dola in vzdolž reke Šebeli.

Iz Addis-Abebe javlja Reuterjev poročevalec, da v prestolnici ne vedo točno, kje se sedaj nahaja ras Desta, poveljnik južne vojske. Sodijo, da mora biti vsekakor nekje blizu reke Šebeli, odkoder bo poskušal napasti italijansko levo krilo. Glavni del vojske rasa Desta pa se sploh še ni spopadel z Italijani. Juzgozpadno Goraheje je bilo mnogo manjših spopadov, toda le med prednjimi stražami.

V ostalem abesinska vlada demantira vest da bi bilo v bojih okrog Ualuala padlo

omogočila, da se je morala madjarska vlada v saboru umakniti vladi hrvaško-srbske koalicije. Pri tem je bilo končno zlomljeno habsburško načelo izkoriščanja nenemških narodov pod geslom: »Divide et impera«.

Na temeljih lastne in složne politike je slonela reška resolucija in zato je rodila uspehe, pa čeprav Madjari svojih obljub niso držali in čeprav je razvoj kasneje prinesel mnogo sprememb in tudi razočaranj. Zgodovina pa je vedno in vedno potrdila, da je temelj vsega napredka jugoslovanskega naroda le v srbsko-hrvatski slogi. Ob današnjem jubileju naj znova oživi med nami ta velika resnica, ki je danes še posebno aktualna in naj opomni vse one, ki imajo njeno usodo v rokah, da more samo taka sloga ustvariti resnično edinstvo jugoslovanskega naroda.

Politični utrinki

Kdaj bo odšel Ljuba Davidović v Zagreb?

V Zagreb je odpotoval iz Beograda član izvršnega odbora združene opozicije g. Božidar Vlačić. V krogih vodstva bivše demokratske stranke poudarjajo, da bo g. Vlačić obiskal v Zagrebu gosp. dr. Mačka in druge vidnejše zastopnike zagrebskega krila izvenparlamentarne opozicije. Misija g. Vlačića tiči predvsem v tem, da določijo datum poseta g. Davidovića in g. Joce Jovanovića pri dr. Mačku.

Izjemni program JRZ za Slovenijo

»Obzor« poroča o organiziranju JRZ v Dravski banovini tudi to-le: »Sedaj se ustanavljajo (v Dravski banovini) krajevni in okrožni odbori. Organizatorji teh odborov poudarjajo, da je JRZ v pogledu Slovenije osvojila program bivše SLS. (Dvomimo, da bi to bilo v skladu z zakonom, ki prepoveduje ustanavljanje strank na verski, plemenski ali pa teritorialni osnovi). Organizacije ustanavljajo bivši pristajši SLS, ki so ostali v svoji organizaciji in ki verjajo, da je JRZ v Sloveniji predstavnica SLS.

Pismo prof. Maistrovića

Profesor Maistrović, ki je eden najvernejših pristajev pok. Stjepana Radića, je poslal pred volitvami Miji Barjarcu v Pancevo pismo, v katerem pravi tudi to-le: »Radićeva politika, ki je hrvatska, jugoslovanska in vseslovanska, se more realizirati samo z vzajemnim delom, ne pa z nekakimi zajednicami z Madžari in Italijani. Radićeva politika ni bila frankovska, a to kar dela dr. Maček, je daleč od tega. Maček pravi, da hoče na volitve samo, da vzemiraj narod. Ni res, da soglašajo s srbskimi kmeti zato, ker razgovarja z beograjskima profesorjema Dragoljubom in Joco Jovanovićem. Taka politika vodi v propast. Zato se mi vračamo k politiki Radića, pa gremo z njim na volitve, a sporazumeli smo se z Jevtićem, ki je akceptiral našo kmetisko politiko. Bodočnost bo pokazala, da imamo prav.«

Izvajanje finančnih sankcij proti Italiji

Beograd, 2. nov. V smislu sklepa sankcijskega odbora DN z dne 14. oktobra, s katerim se predvideva uvedba nekaterih finančnih ukrepov proti Italiji v smislu čl. 16 pakta DN in na osnovi sklepa ministrskega sveta z dne 17. oktobra, s katerim so ti sklepi sprejeti kot obvezni za Jugoslavijo kot članico DN, je ministrski svet na podlagi členov 5, 9, 10 in 13 pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami odredil, da se proti Italiji in vsem njenim državljanom, javnim korporacijam ter fizičnim in juridičnim osebam, izvajajo ukrepi, ki preprečujejo posredno ali neposredno dati italijanski vladi kredit v kakršnikoli obliki. Vsaka prekršitev določb se bo kaznovala po pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami.

Prejeli smo:

Učiteljstvo zopet tarča strankarskih izpadov?

Značilno za naše nezdravo ozračje je poletje nekaterih političnih oziroma politika-teriskih pisnov, ki stalno napadajo naše učiteljstvo. Tako se s tedna v teden polnijo stolpci strankarskega tiska, ki poskušajo prav vsako priliko izrabiti za blatenje našega učiteljstva in šolstva sploh.

Učiteljstvo smatra vsak zrel narod za važen činitelj v svojem kulturnem ustroju. V učitelju vidi vzgojitelja svojega naraščaja in hkratu dramitelja svojega naraščaja širokih plasti. Učitelju, ki prav pojmuje svojo nalogo, namreč ni poverjeno le vse mnogovrstno in po svoji pomembnosti vprav usodno-važno delo v šoli, ampak tudi delo zunaj nje, ki ni skoraj nič manj važno od šolskega.

Kot nepristranski opazovalci našega javnega življenja in delovanja moramo priznati, da se je slovensko učiteljstvo vzlic neugodnim razmeram vedno zavedalo svojega poslanstva. Kako odlično so delovali slovenski učitelji na kmetih že v prosvitljeni dobi našega naroda, nam pričajo (glede šolskega dela) vsi tisti številni slovenski izobraženci, ki so naravnost s podeželske osnovne šole prišli v mesto na srednje šole in so tam prav dobro in celo odlično uspevali. Kaj takega bi ne bilo moglo, ako bi ti ljudje ne imeli temeljite

osnovnošolske podlage, ki so jim jo dali vprav — učitelji.

Sijajno izpričevalo učiteljstvu in njegovemu delu pa dajejo tudi vzočno organizirana prosvetna in humanitarna društva: Sokol, gasilska, prosvetna in humanitarna ter gospodarska društva, ki so večinoma povsod nastajala in živela ob učiteljevi inicijativi in sodelovanju. Koliko so storili naši učitelji na gospodarskem polju, ve le oni, ki je sledil ogromnemu gospodarskemu razvoju našega naroda v zadnjih 50 letih. Kaj vse je bilo doseženega v poljedelstvu, vinogradništvu, živinoreji, sadjarstvu, vrtarstvu itd. v tej dobi, zna ceniti samo oni, ki je s kritičnim očesom, z navetmi in poskusi tudi sam sodeloval pri tem razvoju. In kje je bila inicijativa za vse to ogromno delo, kdo je bil oni, ki je našega skrajno konservativnega kmeta učil, obdelaval in mu moral dokazati, da je tako prav in ne kakor so delali očetje in dedje. Ali ni bil vaški učitelj najmočnejša pogonska sila za umno gospodarstvo našega podeželja? Ali ni bil on tisti popularni propovednik modernih metod, ki si jih je — po težkih borbah osvojil naš kmetijski človek.

Po vojni je naš učitelj zopet pravilno razumel svojo nalogo in se ji je brez pridržka posvetil. Saj na deželi menda ni društva, ki ne bi v tej ali oni obliki klicalo učitelja na pomoč. Pri Sokolu, v podružnicah Kmetijske družbe, v posojilnicah in drugih zadrugah, pri Rdečem križu in Jadranski straži, povsod je učitelj tisti steber, na katerem sloni najbolj nevhvalno delo. Poleg vsega tega nam je slovensko učiteljstvo iz lastnih sil dalo kulturno ustanovo, ki se njenega pomena niti danes ne zavedamo, namreč »Mladinsko matico« in list »Naš dom«.

Po vsem tem delu morajo pač vsakogar čudno dojmiti neutemeljeni in neokusni napadi na učiteljstvo s strani strankarsko zagrezenih pisnov. Ali je mar krivo, če učitelj deluje v Sokolu, če v okviru CMD dviga in poživlja v mladini in ljudstvu na-

Znižanje telefonskih pristojbin za kmetijske občine

Beograd, 2. novembra. AA. Minister za pošte in telefon dr. Kaludjerčić je sklenil znižati telefonsko naročnino za telefone kmetijskih občin. Te občine so oproščene plačila pristojbin za vzdrževanje telefonskih zvez, če te zveze vzdržujejo za lastnimi ljudmi. Glede telefonske naročnine plačajo kmetijske občine, ki so jim telefonske zveze v neposrednem ali posrednem stiku z državno telefonsko centralo, letno naročnino 300 Din namesto dosedanjih 540 Din, kolikor so morale plačati po dosedanjem pravilniku. Kmetijske občine, ki do zdaj, iz proračunskih razlogov niso mogle poravnati telefonske naročnine v določenem roku, so oproščene plačila pristojbine za ponovno spojitve

Kaj je s fuzijo Pohorcev s Hodžero?

Beograd, 2. novembra. b. Z ozirom na vesti, ki so se v zadnjem času lansirale, da bo prišlo do fuzije med pristajši pohorske akcije in vodstvom Jugoslov. narodne stranke, ki mu predseduje Svetislav Hodžera, se je vaš dopisnik obrnil na enega izmed voditeljev JNS. Ta je vašemu dopisniku dal sledečo izjavo: Vesti o spojitvi, oziroma vstopu takozvanih Pohorcev v vrste Jugoslov. narodne stranke, so preuranjene. Čeprav so se vršili nedavno o tem razgovori v Zagrebu med nekaterimi voditelji pohorske akcije in nekaterimi vidnejši člani JNS, vodstvo stranke, ki je edino merodajno za pogajanja, kakor tudi za sprejem v stranko, ni v tem pogledu zavzelo še nikakšnega stališča z ozirom na načela, na katerih je zgrajena stranka. Stvarna fuzija ne bi bila težka, vodstvo se ni postavilo na ekskluzivno stališče in nikakor ne bi bilo stvarnih ovir, vendar pa stvar še ni zrela. Razgovore so uvedli samo posamezni člani, ki pa še ne vežejo vodstva. Kako se bodo dogodki razvili, to je stvar bodočnosti.

Kapital v zimi — Lutz Zagrebški razgovori

Beograd, 2. novembra. b. Član akcijskega odbora združene opozicije g. Božidar Vlačić, odvetnik iz Beograda, ki se je včeraj mudil v Zagrebu, se je danes vrnil v Beograd. Bil je v stikih s prvaki kmečke demokracije dr. Vladko Mačkom in dr. Večeslavom Vilderjem. V političnih krogih se veruje, da je g. Vlačić vodil razgovore o prihodnjem sestanku odbora kakor tudi o vodstvu združene opozicije. Takoj po pri-

Zakaj se smehlja gospa Ivanka?

Zlobni jeziki sosed pravijo, da gospa Ivanka obeša samo lepše kose, - zaprane pa, da skrivaj suši. Temu se gospa Ivanka smeji: Moja tajnost imeti lepo belo perilo je pri vsakem trgovcu naprodaj. Imenuje se terpentinsko milo Zlatorog, ki opere vse povrsti tako temeljito, da je po pranju lepše kot pa novo.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

rodno zavednost ali če s pomočjo JS budi smisel za naše morje? Ali se svet ne bi prav upravičeno zgražal, če bi prišel nekdo in s pisunsko modrostjo pavšaln napadal n. pr. slovensko duhovščino ter ji očital, da njeno delo nič ne velja, da sadovi njenega etičnega in moralnega dela niso preprečili umorov, požigov, pretefov, pijančevanja, nemoralnosti itd.? In kdor bi ne zaslužil v teh pavšalnih napadih na učiteljstvo strankarskih kupcij, ta bi verjetno prišel tudi do take logike.

Prav zato se nam zdi nujno potrebno povedati na ves glas: Dajte kvarne strankarsko-politične roke proč od slovenskega podeželskega učiteljstva! Ne ubijajte mu volje do dela in spoštujte njegovo požrtvovalnost! Učitelj je že dovolj udarjen s tem, ker za svoje delo ne dobi zadostne gnotne nagrade, zato pa je gonja političnih pisnov proti njemu podlo delo, ki ga mora narod odločno odkloniti!

A. J.

Zidani most v Ljubljano gl. kolodvor, Koželj Janez s postaje Trbovlje na postajo Celje.

Beograd, 2. novembra. b. V topografskem odseku vojno-geografskega instituta je postavljen major Veljko Kompoljev.

50odstotni popust na železnicah za Sarajevo

Beograd, 2. novembra. AA. Prometni minister je dovolil 50odstotni popust na državnih železnicah za člane zveze bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov, ki bodo potovali na svoj občini zbor. Zbor se bo vršil 15. decembra t.l. v Sarajevu. Ugodnost velja od 12. do 17. decembra.

Dr. Drago Švajger

specijalist za bolezni ušes, nosa in grla
je preselil svojo ordinacijo
v Beethovno ul. 14/I (palata Dunav)
Telefon št. ordinacije: 38-26
„slonovanja: 32-19

Zahteve naših obrtnikov

V Osijeku je v prvih dneh tega tedna zborovala konferenca Obrtniških zbornic in obrtnih odsekov, ki sta se je udeležila za slovensko obrtništvo predsednik Ivan Rehek in dr. Pretnar. Konferenca je razpravljala o aktualnih vprašanjih našega obrtniškega stanu ter je ob svojem zaključku sprejela obsežnejšo resolucijo, v kateri naproša organizirano obrtništvo kr. vladu, naj na podlagi § 63. finančnega zakona z dne 1. 1934/35 izda uredbu z zakonsko močjo, po kateri se kaznuje vsako prodajanje blaga po ceni, ki ne krije vseh stroškov proizvodnje. Konferenca je dalje naložila zbornicam v Beogradu in Sarajevu, naj izdelata načrt uredbe o pobiljanju nelojalne konkurence v obrti, ki se zlasti opazja v nizkih cenah, ki so izpod cen proizvodnje. S posebnim odobravanjem je bil sprejet predlog, naj gradbeni minister izda odredbo, po kateri so dopustna režijska dela državnih in samoupravnih oblasti samo v mejah predpisov čl. 82. zakona o državnem računovodstvu. Na predlog predsednika Rehka pa je bila končno sprejeta resolucija, s katero obrtništvo že tretje naproša kr. vladu, naj izda zaščitne ukrepe tudi za obrtništvo, in sicer po načelih, ki so jih že svoječasno predlagale obrtniške zbornice. V predmetni resoluciji naglašajo obrtniki, da je njih položaj prav tako težak kot položaj kmeta.

Prihod metropolita Dositeja v Ljubljano

Ljubljana, 2. novembra

K jutrišnji blagoslovitvi križev pravoslavne cerkve Sv. Cirila in Metoda v zvezi s proslavo 700-letnice smrti Sv. Save je prišel včeraj ob 17. v Ljubljano pravoslavni metropolit g. Dositej iz Zagreba. Na kolodvoru se je zbral k sprejemu visokega cerkvenega dostojanstvenika veliko število pravoslavnih vernikov in drugega ljubljanskega občinstva. Na peronu gl. kolodvora so pričakovali visokega gosta komandant Dr. divizije general Peter Nedeljković z generalom Jovanovićem, podban dr. Stanko Majcen, mestni načelnik dr. Vladimir Ravnihar, predsednik Bratstva slovenskih pravoslavnih vernikov v Ljubljani g. Franjo Majcen, tajnik Mestne hranilnice, univ. prof. dr. Spektorski, zastopniki ruskega skola, oficirski zbor in seveda celotni odbor srbske pravoslavne občine v Ljubljani s predsednikom g. Ljubo Jurkovićem. Ko je pripeljal brzovlak na postajo, so izstopili metropolit g. Dositej in spremstvu protokolarjev Stanića in Kokića ter protodijakona Jevadinovića. Visokega cerkvenega dostojanstvenika so vsi prisotni spoštljivo in prišerno pozdravili, nakar je stopil pred metropolitom predsednik g. Jurković ter mu izročil pozdrave ljubljanske pravoslavne občine in njenih vernikov. Izrazil je veselje, da more pozdraviti v Ljubljani visokega gosta, ko prihaja blagoslovljat križev pravoslavne cerkve. Želel je gospodu metropolitu v Ljubljani prijetno bivanje. Po pozdravi prof. Jurkovića se je v vznešenih besedah zahvalil g. metropolit Dositej za prelep sprejem. Nato se je gospod metropolit pozdravil z vsemi odličnimi predstavniki, ki so mu spoštljivo poljubljali roko. S kolodvora so se odličniki odpeljali z avtomobili v pravoslavno kapelo na Tabor, kjer so pričakovali g. metropolita pravoslavni paroh s šolskimi otroki. V kapelici je bila kratka večerna molitev ob veliki udeležbi pravoslavnih vernikov. Tudi mi želimo gospodu metropolitu Dositeju prijetno bivanje v beli Ljubljani.

Neveste in ostalo občinstvo vabim na ogled moje LASTNE VELIKE RAZSTAVE POHIŠTVA

v novootvorjeni tovarni, kjer nudim: pohištvo iz najboljšega materiala in najmodernejše izdelave. Cene brez konkurence.
Orehova, politirana spalnica kot slika, 9 komadov Din 9.500—
(notranjost iz mahagonija)
Orehova, politirana jedilnica, 6 komadov Din 7.500—
Kuhinjska oprema, 5 komadov Din 950—

Tovarna pohištva: **Malenšek, Dravlje 174, Ljubljana**
pri tramvajski postaji „Pri slepem Janezu“

Ako kupite

spalnico in jedilnico

za skupno 17.000 Din

dobite

kuhinjsko opremo

zastoni!

Tudi na obroke!

Vseh mrtvih dan v Ljubljani

Ziva črna veriga ljudstva je na praznik Vseh svetnikov ves dan vezala mesto s pokopališčem pri sv. Križu, kakor ta dan ves živi krščanski svet veže z otožnimi spomini na ono stran groba. Če računamo tako ali tako, je pokopališče gotovo obiskalo okrog 50.000 oseb. Res jih je mnogo šlo iz Ljubljane obiskat svoje pokojne na deželo, zato je pa gotovo tudi toliko ljudi prišlo iz drugih krajev na grobove v Ljubljano. Toplo solnčno vreme je zvalo tudi take, ki niso mogli določiti tako visokega števila, saj se tudi pri njihovih dohodkih pozna kriza, kakor se je prav očitno poznala pri okrasu grobov. Celo letalo je pozdravljalo mrtve s kroženjem nad pokopališčem in gotovo je bil iz letala pogled na božjo njivo, kakor na izletu posuto preprogo. Na poti je vsa s cvetjem posuta preproga. Na poti je bila prava gneča, saj si je vsakdo hotel ogledati tudi nove spomenike, ki imamo med njimi dosti prav lepih izdelkov naših kiparjev. Pozornost je vzbujala častna straža šišenskih gasilcev na grobu Ivana Rojane, ljudje so pa zlasti občudovali resnobo pokopališča franciscanov. Vse je pokrito s kamenitimi ploščami, med njimi pa grobove označujejo zelene trstice, posajene z nizko avbriečijo, ki bo pomladi vsa nežno vijolična. Na nizkih kamnih so napisane imena mrtvih patrov in bratov, edino jezikoslovec Škrabec ima nad seboj težko kamenito ploščo z lepim napisom: Oče Stanislav Škrabec OFM, ki jasnili si nam slovenskega jezika dušo, bodi v Bogu! V podobni krizi se nad resnobo pokopališča dviga znamenje reda z globokomnim napisom. Te kakor druge grobove slavnih mož je »Preporod« okrasil z venci. Breze so se osule na trojni grob Cankarja, Murna in Ketteja in le vonj zadnjih popkov vrtnice se meša v duh voska plapolajočih sveč. Ljudje obstajajo ob spomeniku Lundru, Adamiču in Arnoštu Vindišarju, tam doli ob zidu pa opozarja mlada dama svojega spremljevalca: »Vidiš, tu je ta Krapeš, ki je bil tako dober.« Kaj neki pravi Milčinski, da leži v grobnici? Rahel nasmeh je gotovo na ustnih tega veseliga modrijana. Pompozno pokopališče italijanskih vojakov je tiho in mirno, brez luči in svečih rož. Še daleč doli in na vse strani sega novo pokopališče, ki ga že obrobijo sveži grobovi. Vmes so še široki travniki, kjer je dosti prostora za nas vse... S starega dela pokopališča pa na novo vodijo le ozka vrata, ki so bila ves čas zamašena z gnečo ljudstva. Razširili jih ni mogoče zaradi grobnice ob strani, ker pač niso mislili na bodočnost niti na pokopališču.

Ob 15. so se pri velikem križu pričele molitve, nato so pa združeni pevski zbori Hubadove župe pod vodstvom pevovodje gosp. Zorka Prelovca zapeli »Usliši nas« in »Zdajne slovo«. Predsednik Hubadove župe gosp. dr. Švigelj se je nato s krasnim govorom spominjal vseh pevcev, zlasti pa komponista Davorina Jenka, po govoru so pa pevci zapeli še njegovo že skoraj ponarodnelo »Blagor mu«.

ZRTVAM SVETOVNEGA KLANJA

Okrog kamenitega kranjskega Janeza je vse v lučkah in rožah. Tu prižigajo sveče tudi onim, ki njih kosti trohne v Sibiriji ali kjerkoli po planinah in ravninah, prepojenih s krvjo nedolžnih. Venec tovarišev z narodno trobojko, mesta Ljubljane in skavtov leži na Janezovem gričku. Silna množica ljudi se gnete za okvirom, ki ga tvorijo častna četa in vojaška godba, oficeri zbor in rezervni oficirji, mestni svetniki s podžupanom prof. Jarecem na čelu, invalidi, bojevniki, Maistrovi borci, koroški legionarji in zastopniki drugih organizacij. Točno ob 15.30 stop pred spomenik komandant Dravske divizije, divizijski general g. Nedeljković z generalom g. Jovanovičem in drugimi visokimi oficirji. Komandant Dravske divizije gre od zastopnika do zastopnika in v vsakemu v krogu stisne roko. Že igra vojaška godba molitev, ki jo vse poslušajo odkritih glav, za njo se pa razlije čez grobove »Vigred se povrne«, ki jo pojejo združeni pevski zbori pod vodstvom gosp. Zorka Prelovca. Vojni kurat g. Marčić s poetičnimi besedami slika žrtve njih, ki je na njih kosteh zgrajena naša država in se spominja tudi žrtve kralja Aleksandra I., ki mu množica vzklika: Slava! Beethovnova žalna koračnica spet trga in tolaži srca. Okamenela poslušna množica slavno žalno pesem, sklonjenih odkritih glav. Za vojnim kuratom g. Kogejem pojeta vojna kurata g. Marčić in g. Lavrič molitev, kjer se spominjajo z imenom svojega tovariša Franceta Bonača, ki je vsako leto na tem mestu molil za svoje mrtve vojne tovariše. Še »Oj Doberdob« gre skozi srca in godba zaključuje svečanost s koncem molitve.

NA GROBU DALMATINCA, KI JE DAL ŽIVLJENJE ZA SLOVENSKE KOROTAN

S pokopališča vojnih žrtve je odšla večina udeležencev na 29. polje k skromnemu lesenemu križu, kjer počiva Dušan Kožul iz Zadra, ki je kot dobrovoljec padel na stran Karavank pred predorom v Podrožje v bojih za Koroško. Ves v cvetju je čisti v grobu, s križa pa vihrajo trobojni trakovi venca Legije koroških borcev. Koroški že čakajo s predsednikom g. dr. Felclaherjem na čelu, okrog njih pa borci in svojci. Spet govori Hrvat vojni kurat g. Marčić in opozarja, kako se je brat s sinjega Jadrana žrtvoval za Koroško. Ta grob Hrvata naj kaže, da smo vsi edini za domovino. Srb, predsednik Legije koroških borcev podpolkovnik g. Milivojevič opisuje vse žrtve Kožula za Jugoslavijo in za svobodo Koroške, za njim je pa govoril še slovenski odbornik Legije koroških borcev go-

spod Božič ter se spominjal tudi Malgaja, Sirnika, Kvartiča, Milenkovića in vseh junakov, ki so padli na Koroškem, a udeleženci so jim zaklicali: Slava! Končno je vojni kurat g. Marčić opravil še molitve.

PRI SV. PETRU

Skupina bojevnikov šentpeterske župnije je ob 10.30 počastila vojne žrtve z mašo, kjer so peli združeni pevski zbori iz šentpeterske župnije pod vodstvom pevovodje g. Rupnika. Po končanem cerkvenem opravilu so se vsi zbrali ob cerkvi pri spomeniku vojnim žrtvam, kjer je napisanih okrog 300 imen padlih župljanov. Ko je opravil župnik g. Petrič z asistenco molitve, so združeni pevski zbori zapeli »Blagor mu« in »Doberdob«, nato je pa predsednik g. Rudolf Wagner v globokem govoru orisal pomen žrtve svetovne vojne.

PRI SV. KRISTOFU IN NJEGOVI SOSESKA

V resnici otožno je bilo na tem zapuščenem ljubljanskem pokopališču. Z večino starejših ljudi se prižigali sveče pod grmovjem in polagali vence na gosto travo. Mestna občina ljubljanska je kakor vsa leta uredila in okrasila grobove znamenitih mož, a »Preporod« je nanje položil vence. Ressler spomenik je pa s krasnim vencem okrasil češkoslovaški konzulat. Tudi tu so bile molitve, a vse je bilo tiho in žalostno. Skoraj popolnoma zapuščeno je bilo pa onstran ceste, saj zadaj pokopališča namreč ne loči več zid od ceste, ker se je podrl. Tu sameva pokopališče vojakov. Vedno manj je križev na grobovih Rusov in muslimanov ter drugih vojakov, ki so pomrli po bolnišnicah. Dobrosrčni ljudje so neznancem prižigali lučke in tu in tam položili kako cvetlico na travo. Zato je pa sosedno evangeliško pokopališče najlepša slika reda in pietete do mrtvih. Vse poti in vsi grobovi so čisti in urejeni, vsi okrašeni s cvetjem in na vseh gore luči, obiskovalci grobov pa tihi in mirni, zatopljeni v razgovor z onimi v grobovih...

Z avtomobilom v gručo ljudi

Maribor, 2. novembra.

Včeraj okoli 11. ure dopoldne se je pripetila na začetku Ptujске ceste huda prometna nesreča, ki je zahtevala troje žrtve, od katerih je ena v bolnišnici podlegla. Mizarški mojster Ivan Klančnik s Pobrežja se je v družbi žene in hčerke peljal z avtomobilom, ki ga je sam šofiral, proti Konjicam. Pred njim je po Tržaški cesti vozil neki motociklist, ki ga je Klančnik na odcepu na Ptujsko cesto dohitel. Tam je hotel motociklista prehiteti, pri tem pa je po nesreči z avtomobilom treščil v skupino ljudi ter tri izmed njih podrl na tla. Najhujšo poškodbo je dobil 40letni železniški uradnik Janko Mlakar z Betnavske ceste, ki je dobil nevarno poškodbo na tilniku in je v bolnici včeraj popol-

NA SUHEM BAJERJU

so tudi letos nacionalisti pod vodstvom br. Kalina okusno okrasili grobove žrtve avstrijske justice. Vsi grobovi so bili posuti s cvetjem in s gorele svečke. Tudi spomenik, postavljen lansko leto, je bil v cvetju in lučkah. Ob 11. so otvorili žalno svečanost pevci šentjakobkega pevskega zbora, ki so čuvstveno zapeli »Usliši nas...«, nakar je opravil molitve za pokojnike naš narodni svečenik župnik g. Janko Barle. Pevci so še zapeli pretresljivo Prelovčev »Oj Doberdob«, nakar je bila lepa svečanost zaključena. Žalne svečanosti so se udeležili predvsem Sokoli, četniki, člani NO in narodno ženstvo.

NA SOKOLSKEM TABORU

pa so počastili spomin svojih umrlih bratov in sester Sokoli ob pol 14. v veliki taborski dvorani. Oder je bil ves v črnem z napisom, posvečenim pokojnim bratom in sestram ter s sokolom z razpetimi krili z lovorjevimi vencem. Žalni spominski svečanosti so prisostvovali svojci med letom umrlih članov in članice in članstvo s starostjo br. inž. Bevcem na čelu. Svečanost je otvorila godba Sokola I z mogočnim Fučikovim žalnim koralom, ki je privabil solze v oči, nakar je spregovoril v spomin umrlih bratom in sestram nam. prosvetarja br. Branko Kranjc. Spomin pokojnih so nazvoči počastili s »Slava, slava, slava!« Godba je ponovno zaigrala žalno koračnico, nakar je bila lepa pitetna svečanost končana, svojci pa so odšli na pokopališče počastiti spomin svojih rajnkih.

POČASTITEV SPOMINA

DR. IVANA ORAZNA

Na pokopališču pri Sv. Križu je bila na praznik lepa žalna spominska svečanost tudi na grobu mecena in dobrotnika našega dijaštva pokojnega dr. Ivana Orazna. Na grobu se je zbrala akademska mladina iz Oraznovega doma in pa Akademski pevski zbor, ki je zapel žalostinke. Na grob so akademiki položili cvetje in prižigali lučke.

dne ob 17. uri izdihnil. Hude poškodbe sta dobili tudi njegova 38letna žena in 65letna vdova Marjeta Harz. Obe sta bili prepeljani v bolnišnico, vendar pa njune poškodbe niso smrtno nevarne.

Mladenka v boju s smrtjo

Huda prometna nesreča se je pripetila tudi na izredno strmem klancu pri Slov. Bistrici. Tja se je peljala na motorju s svojim znancom 23 letna Marica Sieglava iz Maribora. Na klancu je motor odpovedal in vozilo je zdrvelo nazaj. Med tem ko je ostal vozač nepoškodovan, je nesrečna Marica obležala z razbito lobanjo v občestnem jarku. Mladenka je bila prepeljana v tukajšnjo bolnico, kjer leži v agoniji.

Omerza je ustrelil orožnika Vrička in Štefančiča

Ob smrti dolgo zasledovanega Omerze se je vsa javnost spominjala tudi umora orožniškega narednika Vrička in podnarednika Štefančiča v Vrhopolju pri Moravčah. Ker sta orožnika hotela legitimirati sumljivega človeka, ki je bil na obisku pri Brigiti Gaberščkovi, je ta potegnil samokres in oba orožnika nevarno ranil. Oba sta tudi umrla 1. junija ponoči v ljubljanski bolnišnici zaradi teh ran.

Lepi, trpežni kuhinjski stoli tvrdke Remec-Co.

Praktična in varčna gospodinja se bo hitro odločila!

Zaradi preiskave in zasledovanja do sedaj oblasti niso objavile, da je tudi ta zločin že Omerzi dokazan. Pri Gaberščkovi je namreč morilec pustil nahrbtnik, kjer so našli 1834 dinarjev, 70 avstrijskih kron, 100 raznih bankovcev, britev v veveričji koži, samokres, zavitek dermatola in zavitek obvez. Ugotovljeno je, da je bil denar ukraden v župnem uradu v Vrhopolju, prav tako je pa tudi Omerzin oče Pavel iz Dečjega sela spoznal svojo britev. Samokres je bil ukraden posestniku Martinu Gučku v Dobjem, srez Šmarje pri Jelšah, kjer je 26. junija ponoči Omerza odnesel tudi štirinajst tisoč dinarjev. Dva žepna roba iz nahrbtnika se spoznal Janez Krulj iz Mokric za

Obvestilo!

Vzlic močni podražitvi cen usnja in surovih kož obdržimo stare cene našim čevljem, ki so iz prvovrstnega usnja, brez papirja, brez gume ki jih izdelujejo domači čevljarji. Solidna postrežba in najnižje cene!

Prodajalna čevljev, preje pri Pollaku, Dunajska 23 sedaj - Kolodvorska ul. 11

Triumf d. z o. z.

KINO UNION

TELEFON ŠTEV. 22-21

Najočarljivejša filmska opereta

Ples v Savoyu

Poje, pleše, igra, zabava, osvaja vse

Gitta Alpar

Poleg nje: Feliks Bressart

Otto Wallburg

Vrh tega Foxov zvočni tednik: Abe-sinija, utrjevanje Gibraltarja.

Predprodaja vstopnic od 11.—12.30 in od 15. ure dalje.

Cvija še ni vsega priznal

Zagrebska policija nadaljuje preiskavo proti vlakovodji Grgi Cviji, ki je vrgel skozi okno v vlak med Vrbovcem in Dugim selom 13 let staro gluho Katico Srečec.

Kakor smo že poročali, je Cvija priznal, da je deklico vrgel skozi okno, vendar še nadalje vztraja pri izjavi, da ga je deklica najprej napadla in da je storil dejanje v samoočrambi. Policija mu dokazuje s pomočjo nekaterih prič, da se je zločin izvršil po vsej verjetnosti drugače. Vendar Cvija ne popusti od svoje prvotne izjave, čeprav se zapleta v čedalje hujša protislovja. Zagrebska policija pa razpolaga z dokazi prič, ki so se šele te dni javile in ki bodo odločilne za sodišče. Če Cvija te dni ne bo priznal docela svojega zločina, ga bo policija z vsem dokaznim gradivom izročila že jutri sodišču.

Preiskovalna komisija je dobila tudi 7 voznih kart, katerih vlakovodja Cvija usodnega dne ni preščitnil. To so vozne karte iz Vrbovca do Zagreba, torej na progi, kjer se je zločin zgodil. Priče so tudi potrdile, da vlakovodja Cvija od postaje Prikras do Dugega sela ni izstopil na postajah, kakor mu dolžnost velevala.

Sicer je Cvija zelo potr. Jutri ga bodo odpeljali najprej v vagon, kjer je izvršil zločin in vrgel Katico z vlaka, nato pa še na kraj, kjer so gluho deklico našli vso razmesarjeno. Morda bo Cvija na kraju svojega zločina povedal resnico in skesano priznal svoj zverinski zločin.

Matineja kina Sloge

Danes ob 10.30 dop. prekras. vefilm

Arijana

V glavnih vlogah

Elizabeta Bergner in Rudolf Forster

Enotne cene Din 4.50 na poljubnem mestu!

Matineja se ponavlja še v ponedeljek ob 14.15 uri.

Na dan mrtvih je obupal

St. Rupert, 2. nov.

V petek okoli 7. ure zjutraj se je pod domačim kozolecem obesil z vrvo posestnikov sin Bevc Jože iz Jesenice pri Mokronogu, občina St. Rupert. Prva ga je opazila njegova lastna mati, ko je prišla iz St. Ruperta od prve jutranje maše. Nesrečnega fanta so potem poskušali z umetnim dihanjem spraviti k življenju, vendar zaman.

Kaj je nesrečnega 38 letnega fanta gnalo v smrt, ni znano, vendar mislijo, da živčna bolezen, za katero je iskal leka pri več zdravnikih. Ko je uvidel, da je neozdravljiv, si je izvolil tako obupno smrt.

RABLJENA KOLESA

živalne stroje, otroške vozičke, pohištvo, glasbila in vse vrste drugih predmetov, ki odgovarjajo novim, kupite najceneje edino pri „Promet“ v Ljubljani (nasproti Križanske cerkve)

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

3. nov., nedelja: ob 15. uri Mlinar in njegova hči. Izven. Globoko znizane cene od 20 Din navzdol — ob 20. uri »Frak ali Od krojačka do ministra«. Izven. Znižane cene.

4. nov., poned.: Direktor Čampa. Red B.

OPERA

Začetek ob 20. uri

3. nov., nedelja: ob 15. uri Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znizane cene od 30 Din navzdol; — ob 20. uri Mam'zelle Nitouche. Izven. Znižane cene.

4. nov., ponedeljek: Baletno-koncertni večer. Izven. Znižane cene.

Šentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15.

3. nov., nedelja: »Legionarji«.

Dnevni dogodki

ALI ste poravnali mesečno naročnino »GLASA NARODA«?

ALI ste pridobili »GLASU NARODA« še kakšnega novega naročnika?

ALI ste nakazilo naročnine na hrbtnu položnice ali po dopisnici sporočili upravi?

Vljudo Vas prosimo, ne pozabite to čimprej storiti!

× Razpisano mesto ekonoma. Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje mesto ekonoma banov. bolnice v Murski Soboti s kvalifikacijo po § 20. zakona o bolnicah ter z najmanj desetletno bolniško službeno dobo. Predpisno kolkovane prošnje se naj vložijo do 12. nov. 1935.

× Vodstvo višjega državnega tožilstva v Ljubljani je v ponedeljek 31. okt. predal svojemu namestniku dr. Avgustu Mundi.

× Na pokopališču je umrla. Na Vse svete je umrla na pokopališču v Zagrebu neka starejša ženska. Videli so jo, kako je hodila okoli grobov, nenadoma se je pa zgrudila na tla. Bila je takoj mrtva. Zadel jo je najbrže kap. Niso pa mogli ugotoviti njene identitete.

Dober dan zimsk — Lutz

× 13. žrtev Save. V Zagrebu se za Vse svete spominjo vseh žrtev reke Save. Letos jih je Save zahtevala 13. S čolnom so peljali vence in cvetje na sredo Save in jih nato spustili v reko. Govorila pa sta v spomin teh žrtev Fric Achtig, tajnik Hrtavškega pevskega društva »Jablanc«, in svečenik Ivan Gaspert.

× Veliko razstavo slik z Jadrana je na Vse svete otvoril tudi v Ljubljani cenjeni ak. slikar Ipolit Majkovič v Utrichovem salonu v Zagrebu. Razstavlja 43 svojih najlepših slik, ki nam predložajo vso lepoto in vsa čuda našega morja, ter njegove slikovite obale z rafinirano tehniko in umetniškim čutom, da morje na slikah tega umetnika res valovi, diha in živi ter odkriva vse svoje čare in brezbrežno veličanstvo. Na razstavo še posebno opozarjamo tudi naše rojake v Zagrebu, saj je ta simpatični slikar tudi v Ljubljani že na dveh razstavah imel prav velik uspeh.

ZVOXNI KINO POKOLSKI DOM SIZKA

Telefon 33-87

Veliki film iz dunajskega umetniškega življenja

Maskarada

V gl. vlogah: Paula Wesely, Adolf Wohlbrück

Režija: Willy Forst

Dopolnilo običajno!

Predstave v nedeljo ob 3., 5., 7., 9.,

v ponedeljek ob 7. in 9. uri

Pri vseh predstavah se dele brezplačni vzorci svetovno znane Chlorodont zobne paste Jugosl. proizvod

V nedeljo ob 11. dopolnilni film STRUP V KRV

Vstopnina Din 3.—, otroci Din 2.50

V torek: 30 dni princesa — Silvija Sidney

× Oproščena napadalka. Pred sodiščem v Raniloviču se je pred dnevi morala zagovarjati Nevenka, žena Mihajla Marjanovića. Mož jo je po 22 letoma skupnega zakonskega življenja spodil iz hiše in pripeljal na dom svojo ljubico. To je ženo tako razburilo, da je moža z nožem napadla in mu zadala več hudih ran. Sodišče je sicer spoznalo, da je kriva zaradi poskušene umora, toda oprostiti jo je, ker je dejanje izvršila v razburjenosti.

× Samomor ali nesreča? V Ivkančevi ulici v Zagrebu so našli 20 let staro služkinjo Jofezino Kavčič v njeni sobi zastrupljeno s plinom. Našla jo je gospodinja, ki je prišla gledat, kaj služkinja dela, ker ni vstala in pripravila zajtrka. Jofezina je ležala nezavestna na postelji, kakor da bi spala, toda bila je mrtva. Policijska komisija ni mogla ugotoviti, ali je nesrečna služkinja izvršila samomor, ali je prišla ob življenje po nesreči. Lahko je mogoče, da je pozabila zapreti plin, preden je legla spat.

Popravila vsakovrstnih ur L. Megušar, urar, Novi trg 5

Za popravila na dom pišite dopisnico. Postrežba točna! Cene nizke!

× Deček zgorel. V Katoliških Kolibah pri Brodu se je na paši vnela obleka 11letnega pastirja Jakoba Stuca. Kakor živa bakla je zdiral v vas po pomoč, med potjo pa je padel v nezvest. Preden je pomoč prišla, je zgorel.

× Slavni astronom v Zagrebu. V Zagreb je dopotoval slavni poljski astronom vseuč. prof. v Krakovu dr. Tadeusz Banachiewicz, ki je ravnatelj krakovskega observatorija. Obiskal je Jugoslov. akademijo in se zanimal za delo hrvaškega in v svetu poznane učenjaka dr. Nikole Milčevića, ki je sedaj na Dunaju. Njegov prihod v Jugoslavijo je tudi v zvezi z načrtom za ustanovitev astronomske mednarodne postaje v Jugoslaviji.

× FOTOTEHNIKA »D. Z. O. Z. LJUBLJANA, PRESERNOVA ULICA 9« kupuje, prodaja, zamenjava in sprejema v komisijsko prodajo, rabljene fotoaparate in vse potrebščine. Najcenejša fotografska in strokovna delavnica za amaterska dela.

× Vlomilec Premru aretiran. V Stenjevem so prijeli vlomilca Karla Premruja, katerega že dolgo išče ljubljanska policija. Premru je bil obsojen tudi že v Gracu na devet let robije zaradi razbojništva. Prijel ga je nočni čuvaj Ula-mec, ko je Premrov skušal vloniti v neko go-

spodarsko poslopje. Streljal je za njim in ga zadel v nogo, toda Premruju se je posrečilo pobegniti. Dva dni nato ga je pa ujel narednik Rančigaj.

× Lastni interes vsakega bolnika, ki se želi iznebiti nahuhe, pljučnih in drugih sorodnih bolezni, zahteva, da se okoristi s ponudbo že več let obstoječe veleugledne tvrdke Puhlmann & Co., Berlin 610, Müggelstrasse 25, 25 a in brezplačno ter poštino prosto naroči poučno brošuro s slikami. Glej tudi oglas!

Domači izdelki Elegantne moške ženske in sportne čevlje dobite le pri
Ješe Janko, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36
Na željo se izdeluje tudi po meri

× Nove otvorjena tovarna pohištva Malenšek, Dravljice 174 se vlnudno priporoča. Glej oglas.

× Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1936. je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

× Pri Goldstein Josipu, pod Trančo št. 1 kupite po nizkih cenah prvovrstna očala, daljnogleda, triedre, toplomere, tlakomere itd. — Izvršujejo se tam tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. Postrežba točna, cene izredno nizke.

V KAVARNI TABOR

vsako nedeljo in praznik
koncert salonskega orkestra
začetek ob 17. uri popoldne

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Nedelja, 3. novembra. Katoličani: Zahvalna nedelja, Hubert. Pravoslavni: 21. oktobra, Pr. m. Ilar. Zab.

DEZURNE LEKARNE

Dr. Paccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Gost, Zaloška cesta 18.

* V letošnji koncertni sezoni bomo imeli ciklus koncertov moderne glasbe, med njimi dva, ki se nanašata na našo domačo, predvsem slovensko in jugoslovansko glasbeno literaturo. — Prvi koncert slovenske moderne glasbe bo v ponedeljek 4. t. m. ob 20. uri v Hubadovi dvorani. Sedeži po 10, stojišča po 5 Din v Matični knjižarni.

* Verne duše so Ljubljančani praznovali skoraj prav tako, kakor Vse svetnike, saj je bilo ves dan polno ljudi na pokopališčih in so tudi še vozili avtobusi.

* Krompir se je podražil tudi na ljubljanskem trgu in se prodaja že po 80 par kg. Tudi jaja so vsak dan dražja in jih prodajajo že tudi po 1'25, vendar jih je pa mogoče dobiti tudi še po 1 Din. Draži se tudi zelenjava, zlasti je pa vedno manj jaje in perutnine ter drugih živil z Dolenjskega, ker so nekateri kraji kontumicirani zaradi griže in ljudje ne smejo hoditi v Ljubljano na trg.

* Ob slovesu od sv. Krištofa objavlja »Službeni list« in tudi drugi današnji dnevniki razglas pokopališke uprave, da je še samo 14 dni odgovorna za spomenike na pokopališču sv. Krištofa. Tako vemo, kdo je bil odgovoren tudi doslej.

* Sodelovanje statistik. V ponedeljek 4. t. m. ob 19. uri je v operi sestanek statistik in statistikov iz »Kralja Edipa« radi sodelovanja v operi »Aida«.

Avtomobile in motorna kolesa
sprejemni v garazo z vso opremo proti nizkemu mesečnemu pavšlu.
Garaže in mehanična delavnica
Ivan Kopač, Ljubljana
Frankopanska 21 (tovarna Jugosteyr), telefon št. 27-75

* Umetnostna razstava arhitekturne plastike in oljnatih slik stare Ljubljane traja v Jakopičevem paviljonu le še v nedeljo in ponedeljek. Ta dan se revija del prof. Franceta Kralja definitivno zaključuje, zato opozarjamo one, ki si je še niso ogledali, da to store o pravem času.

* Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola priredi danes v Narodnem domu (vhod z Bleivzove ceste) lutkovno igro »Gasperček dvorni norec«, veseloigra v štirih dejanjih. Začetek točno ob 16. Vabljeni vsi!

* Propagandna razstava za varčevanje. Mestna hranilnica ljubljanska je priredila o priliki XI. Mednarodnega praznika varčevanja v svojih uradnih prostorih majhno razstavo propagandnega materiala o varčevanju in statističnega materiala, ki je javno dostopna od 8. do pol 13. (ob delavnikih).

KINO UNIOV Telef. 2221

FILMSKA MATINEJA

Veličastno zgodovinsko delo:

V ZNAMENJU KRIŽA

Poleg tega: najnovejši zvočni tednik s prizori iz Abesinije in Gibraltarja
Spet vsi sedeži po Din 4.50

* Dobro so zaklenili Ljubljančani na Vse svete, ker policiji nikdo ni prijavil niti najmanjše tatvine, menda je pa pri tem nekaj pomagala tudi naš opomin.

* Dobro hrano po zelo nizki ceni dobite v Novi ljudski kuhinji, Vošnjakova ul. 4.

* V Šentjakobskem gledališču ponavljajo drevo ob 20.15 poslednji Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarji«. Predprodaja vstopnic v nedeljo ob 12. in ob 15. do 17. ter eno uro pred predstavo.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima naravno vse, ki bolehaajo na astmi, katarju na pljučih, zastarelem kašlju, zasluženju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

izpod peresa gosp. dr. med. Guttman, bivšega šef-zdravnika v zavodu za finzenkuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive?« Da omogočimo vsakemu takemu bolniku, da spozna vrsto svoje bolezni, smo se odločili v interesu splošnega blagra, odposlati to knjigo na zahtevo popolnoma zastoj in poštino prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano z Din 1'75) in jo odposlati na

PUHLMANN & Co., BERLIN 610 Müggelstrasse Nr. 25-25 a

Odobreno od ministrstva socialne politike, san. odelenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933

Maribor

△ Narodno gledališče. Nedelja 3. nov. ob 15: »Tartuffe«. Znižane cene. — Ob 20: »Beneška noč«. Premiera. — Ponedeljek 4. nov.: Zaprt. — Torek 5. nov. ob 20: »Medvedji ples«. — Red C.

△ Vročekrvni splavarji. V četrtek zvečer so se na nekem splavu v mariborskem pristanišču na Dravi sporekli trije splavarji, in sicer Franc V., Anton P. in Jožef K. Beseda je dala besedo, dokler vsem trem ni zvrzela kri in so se pričeli mikastiti. Pri tem pa sta Franc in Anton tako obdelala Jožefa po glavi, da so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

△ Cene mesu. V Mariboru so bile pretekli teden cene mesu naslednje: volovsko meso 6 do 10 dinarjev kilogram, kravje meso 4 do 6, teletje meso 4 do 10, sveže svinjsko meso 8 do 12 dinarjev.

△ Zlomljena noga, razbita lobanja. Včeraj popoldne sta dva neznanca iz zasede planila na 34letnega Leopolda Štancerja, posestnika iz Orehove vasi ki se je vračal s pokopališča v Slivnici. Prvi napadalec je Štancerja s silovitim sunkom vrgel v občestni jarek, da se mu je pri tem zlomila leva noga, drugi pa ga je s kolom večkrat zaporedoma udaril po glavi, da mu je razbil črepijo. Pri tem je zadobil mladi posestnik hud pretres možganov, napadalec sta izginila v bližnjem gozdu, Štancerja pa so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Elegantni kroj za dame in gospode Vam izgotovi
MODNI ATELJE
»Elegance«, Maribor, Meljska c. 2
Vek. Terzer
Pravkar dospela nova pošiljka originalnega angleškega sukna. Brezobvezen ogled

△ Tatovi in tatvine. Ko je bil včeraj dopoldne privatni uradnik Ludvik Modič, stanujoč v Frankopanovi ulici 17 z doma, je priliko izrabil doslej še neizsledeni tat, ki se je vtihotal v njegovo stanovanje in mu ukradel za 500 dinarjev kovancev ter okoli 100 dinarjev vredno srajco. — V neki gostilni v Vetrinjski ulici pa je nekdo včeraj okoli 23. ure ukradel krošnjariju Nikoli Pušiču okoli 700 dinarjev vredno črno zimsko suknjo. Obe tatvini sta bili prijavljeni mariborski policiji, ki skuša izslediti tatove.

MODNO KROJAŠTVO ZA DAME IN GOSPODE
JAKOB SMERAJC
Borštnikov trg 1.

Točna in hitra postrežba. — Cene solidne.

△ Doma ni prijetno! Tako si je mislil 12letni šolar Franjo Ostarčević z Meljske ceste 57 ter jo brez slovesa popihal od doma. Policija se je doslej zamarala, da bi mladega begunca izsledila.

△ Žrebe jo je brenilo. Včeraj popoldne je doletela vdovo Marijo Zovnikovo pred kaznilnico nenavadna nesreča. Ko je šla nič hudega sluteč mimo enovprežnega voza, v katerega je bilo vpreženo žrebe, jo je to brenilo v desno roko ter ji jo v zapestju nevarno poškodovalo. Morala je iskati zdravniške pomoči.

△ Tuji v Mariboru. V mesecu oktobru je bilo pri policiji v Mariboru zglasenih 2503 tujcev, od teh 905 inozemcev. Od teh jih je bilo 79 z Dunaja, 47 iz Grada, ostali pa iz drugih krajev.

Klobuke in klobučevinate copate najceneje kupite pri klobučarju
Fr. Bernik, Tyrševa c. 12
Sprejema tudi vsakovrstna popravila

△ Nepotrebna navlaka. V zadnjem času se onaža v Mariboru, da nekateri trgovci v svojih izložbah silijo v ospredje nemške napise. Tako je n. pr. neka trdnica razstavljala »Bauernstube in Tiroler Porten« in več take robe. Ogledovalcu izloži se je kar zdelo, da je res nekeje na Tirolskem. V 18 letih se je mariborska »nemška« gospoda menda že privadila toliko našega jezika, da ni potrebno v izložbah nemških napisov. Kako se po teh trgovinah streže, nam je na itak znano. Tam se celo našim »narodnim« damam zdaj menda imenitnejše, če se ji postreže v nemščini.

△ Lep uspeh ruških igrancev. Na Vse svete zvečer so ruški gledališki amaterji uprizorili v Rušah Schönhererjevo dramo »Otroško tragedijo, s katero so stopili v letošnjo gledališko sezono. Igralci gđ. Skrbnjekova, g. Medved in g. Sornik so pravilno dojel vsebino igre in jo podali številnemu občinstvu v prikupni in preprečevalni obliki.

△ Slikar, ki slika z nogo. Iz Ljubljane je prišel v Maribor akademski slikar Aleksander Klein. Med svetovno vojno mu je granata poškodovala obe roki, vendar mož ni obupal. Slikanja se je pričel vaditi z nogo in po nekaj letih se je tako izuril, da njegove slike prav nič ne zaostajajo za onimi, slikanimi z rokami.

Mimo posebnosti, da Klein slika z nogo, imajo njegove slike resen umetniški značaj, kar so mu priznali najuglednejši svetovni slikarji. — Obisk razstave njegovih del, ki je v mariborskem gradu, občinstvu najtopleje priporočamo.

△ Krznarstvo železnik, Maribor, Kopaliska ulica, se priporoča.

△ Grajski kino. Danes krasen ljubavni film v nemškem jeziku »ZLATI OKOVI«. Velika ljubavna drama žene, ki je ljubila dva moža. V glavnih vlogah: stebra ameriškega filma Joan Crawford in Clark Gable. Sledi Greta Garbo film »Pisani pajčolani«.

△ Kino Union. Do vključno ponedeljka čarobno lepa in vesela opereta »LJUBAVNE MELODIJE« (»Clo-Clo«) z Marjo Eggert. Od torka dalje prekrasni film »Za vedno tvoja« z Elizabeto Bergner.

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Premiera! Popolnoma novo!
OSKAR STRAUSSOVA
melodijozna glasba, lepa vsebina, razkošen balet in najboljši igralci v glavnih vlogah!

Poslednji valček

Svetislav Petrović, Camilla Horn, Adela Sandrock, Tibor Halmay in H. Junkermann.
Najnov. zvočni tednik kot dopolnilo!
Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Matineja
ob 10.30 z enotnimi cenami Din 4'50.
Arijana z Elizabeto Bergner.

Celie

□ Umrla je na dan Vseh svetih 38letna delavčeva žena Perger Ana na Ostrožnem pri Celju. Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje!

□ Tatvine koles. V četrtek zvečer je bilo izpred poštnega poslopja trg. slugi Zormanu Viktorju ukradeno moško kolo znamke »Styria« s tov. št. 3132430, evidenčno pa 2-113843-5, vredno 800 dinarjev. — Na Savi pa je bilo ukradeno mizarskemu mojstru Novaku Jakobu popolnoma novo moško kolo; kolo je znamke »Hörizon«, rdeče pleskano s tov. št. 3745, evidenčno št. 2-108420-3.

□ Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet sta včeraj zapustili članici Jarnovič Lojzka iz Dramelj in Ovirik Angela iz St. Jurja ob Taboru, kateri je Pododbor poslal na večmesečni kmetijsko-prosvetni tečaj v Eberhard pri Bratislavi.

□ Starokatoliška služba božja bo danes ob 9 v veliki dvorani Narodnega doma. Božje obrede bo opravljal svečenik g. Segula Franc iz Maribora.

□ Uradni dan Zbornice za TOI, ki bi moral biti 5. novembra t. l., je preložen na prihodnji torek, t. j. 12. novembra t. l. v prostorih Združenja trgovcev, Razlagova ulica št. 8.

□ Gasilsko službo ima ta teden I. vod, reševalno službo III. skupina, inšpekcijsko pa poveljnikov namestnik g. Kališnik.

□ Združenje krojačev in krojačic ima prihodnjo nedeljo 17. t. m. ob 8 v hotelu »Pošta« izredni občni zbor. Naj omenimo, da šteje združenje 79 mojštrov in 103 mojštrice.

„Triglav“ - industrija perila in oblek - Ljubljana

Lastnik J. Olup

Za jesen in zimo, ako želite sebe in svojo družino dobro, poceni in toplo obleči, pridi-te in se prepričajte v poslovnih prostorih:
Stari trg 2 - - - Pod Trančo 1
Kolodvorska ulica 8
Obleka in perilo se izvršuje po najnižjih cenah tudi po meri in po najnovejši modi.
Trgovci znaten popust

V bolnišnico so morali

Ljubljana, 2. novembra

V splošno bolnišnico so pripeljali iz Mengša čevljarskega vajenca Antona Vrhovnika. Na Vse svete je mirno šel na pokopališče, a napadli so ga trije 16-letni pobalini in ga pehali sem in tja, da je padel in se prav znatno poškodoval na levi roki. Iz Virmaš poleg škofjelejskega kolodvora so pa pripeljali 11-letnega Mihelica Matevža. Otroci so pri telovadbi skakali in se tudi suvali, da je padel tako nerodno, da je zaradi poškodbe na kolenu moral v bolnišnico. Iz Cirkuš v Tuhinjski dolini so pa pripeljali 22-letnega delavca Franceta Kodra, ki mu je pri nakladanju hlobov padel hlobo tako nesrečno na desno nogo, da mu jo je zlomil.

Kultura

Razstava Franceta Kralja

V uvodu kataloga pravi France Kralj, da prireja razstavo arhitekturne plastike, oljnatih slik stare Ljubljane ter svojih mladostnih del, nato pa sledi njegova izjava o umetnosti in pa pouk, kako naj njegova dela gledamo, razumemo in razlagamo. Prireditelj razstave obiskovalcem patetično diktira z vzvišenega prestola z zavestjo svoje popolne nezmotljivosti, ki pa pri ogledovanju razstave postane kaj dvomljiva. Res je, naj bi slovenski tvorec govoril z oblikovnimi izrazi po svoji tvorbi — po slovensko, vendar je pa prav v delih Franceta Kralja toliko tujih vplivov, kolikor je v njegovem uvodu tujk. Kakor je namreč že v izjavi iskana in patetična, tako so dakejta te izjave iskana in patetična, tako so večkrat tudi njegova dela. Že v poročilu o prvotni razstavi smo omenili, da se je France Kralj unesel in ni več tako ekstremen, kakor smo ga bili vajeni tudi še z zadnjih dveh razstav na veleselju, ki se jih je udeležil. Za sedanjost razstavo je izbral svoje krotkejšie stvari, ki ne kažejo tako očitno, da najboljšie sile svojega nespornega talenta razsipa pri iskanju, da bi deloval čim najbolj originalno in ekstremistično. Na slikah dela s praskami celo umetne razpoke in dosega z njimi učinke, ki jih drugi z lahko dosegajo brez tega originalnega tehničnega trika.

Menda je Franceta Kralja pri izbiranju slik za razstavo že vodilo spoznanje, da je svet sit hlastanja po originalnosti s preziranjem narave, ker se pod temi »izumi« kaj lahko skriva neznanje. Na vse slikarje in kiparje ekstremnih struj, ki so svojo originalnost odevali s poduhovljenostjo, je silno vplivala Hitlerjeva Nemčija s svojo slovitostjo »Schreckenskammer der Kunst«. Tisti, ki res znajo risati, slikati in modelirati, so se naglo iztreznili, zakrknjeni »žrtve nekulturnih grešmer« so pa morali ostati vsi, ki zaradi neznanja ne morejo veljati za umetnike. Nikaznanja ne morejo veljati za umetnike. Nikaznanja ne morejo veljati za umetnike. Nikaznanja ne morejo veljati za umetnike.

Kakor je njegov rat Tone bil do zadnjega tudi na svojih slikah bolj kiparski kakor slikarski, tako je spet naš France tudi pri modeliranju predvsem slikar. To vidimo že pri njegovih mladostnih kiparskih delih na razstavi, ki so poskušali impresionizem uveljaviti v plastiki. Skoraj vse svoje ostale kipe na razstavi pa France Kralj označuje za arhitekturno plastiko in jim zato ne smemo oporekati, ker so te figure res bolj arhitektura kakor plastika. Edino, kar se tiče sv. Krištofa in anatomije njegovih nog, si ne upamo dovoliti te licence. Ali je samo naključje in tiskovna pogrška, da prav tega razrahljanega, moža s številko 89, vredi v katalogu? Marsikaj je med temi stvarmi, kar med nepoučenim ljudstvom in tudi med prijatelji umet-

nika vzbuja začudenje, zlasti ga je pa najbrž zbuja pri naročnikih, ker so majhni prvi osnutki znatno krotkejši in prikupnejši od izdelanih figur. Dvomimo tudi, da bi nagrobni bratu in materi na pokopališču v Dobropoljah mogel učinkovati — po slovensko, saj smo doslej vajeni na vaških pokopaliških križev, ne pa zverženih oblik modernih etažer za cvetlice. Poglejmo rajši karakteristično in res živo glavo patra Škrabca ali pa vedro se smehljajočega dr. Kreka! France Kralj torej tudi zna in škoda, da je to doslej prikrižal z vso silo svoje borbenosti za tuje, danes že zavržene krive preroke.

Že zadnjič smo tudi povedali, da vsaj pri luči njegove slike učinkujejo kakor preproge. S tem smo tudi podčrtali, da so res pojmovane slikarsko, ker bolj delujejo barvne ploskve nego konture, ki bi jih napravile za kolorirano grafiko. Trnovo na »Pogledu na Ljubljano proti Krimu« je v spodnji polovici prav prijetna slika, čeprav gledalec ugiba, ali je v megli ali v snegu. Tudi na slikah, ki zato delujejo kakor vezena ali plakati le dekorativno, ni več treba iskati originalnih barv, da bi bila voda, sneg ali cesta v solnce vedno rožna, hiše, drevje in vsa okolica pa strupeno rumena. Ali tudi to bo France Kralj prebodel, kakor nam kaže že na nekaterih drugih slikah, saj so minula leta vihrave mladosti in že dozoreva umetnik France Kralj.

Omeniti še moram, da je razstava odprta le še nekaj dni, večere na praznik in pred njimi pa celo do 9. zvečer. Zanimiva je!

Ante Gaber.

Svetli premog

5600 kalorij: 1 tona kovec 385 Din, 50 kg v vrečah 22 Din; bukova drva, žagana 85 Din kub. meter, cepljena 95 Din, bukovo ogelje 0,75 Din kg dostavljeno na dom nudi

A. PUTRICH
Dolenjska cesta št. 6

Zimska jabolka

že v zalogi — pri
Gospodarski zvezi
v Ljubljani

Podaljšaj si življenje!

Življenje se lahko podaljša, bolezní se lahko prepreči, ozdravi; slabi se lahko okrepijo, hirajoči uvrstijo, nesrečni osrečijo!

Kaj se pojavi izza vsake bolezni?

Oslablost živcev, potrtost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih reči.

Zadovoljnost

je najboljši zdravnik! So pota, ki te lahko privedejo do dobrega razpoloženja, ožive tvojo čud. te napolni z novimi upi in uprav to pot ti pokaže razprava, ki jo dobi vsak, kdor jo zahteva takoj in popolnoma brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako se lahko v kratkem času in brez zapreke pri delu živi in mišičje ojačijo, kako se dajo utrujenost, slabo razpoloženje, raztresenost, oslabetost spomina, nerazpoloženje za delo in nešteto drugih pojavov bolezni popraviti in odstraniti. Zahtevajte to razpravo, ona vam bo nudila mnogo prijetnih oric.

Pišite na naslov:

Ernest Pasternack, Berlin SO,

Michaelkirchplatz 13, Abt. 909.

Cenj. občinstvu v ljudo naznanjam, da sem otvoril na novo preurejeno

medicarno na Sv. Petra c. 51

Dobijo se najboljši medenjaki, leet ter vsakovrstni keksi. Na drobno in debelo. Trgovci znaten popust. Se priporoča za obilen obisk

KRANJEC ANTON
MEDIČAR LJUBLJANA

Naznanilo preselitve

Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani v ljudo naznanja, da se bo „Društvena čebelarna“, zaloga čebelarskih potrebščin, medu in voska, due 4. novembra t. l. preselila v svoje lastne prostore v „Dom Antona Janša“ na Tyrsevo (Dunajsko) cesto št. 21.

Oktobrska „Gruda“

Gruda, mesečnik za kmetško prosveto, 10. številka, je pravkar izšla. Poleg nadaljevanja V. Winklerjeve povesti »Potoška mladost« vsebuje vrsto zanimivih prispevkov. France Artak je napisal črtico »Spomini človeka« in pesem »Deževni dan«, ki je sicer dobro zamišljena in občutena, vendar nespretno napisana. Tako bolj obrabljena zadeva pa je priloznostna črtica, ki jo je napisal Vinko Bitenc v naslovu »Grobni Andreja«. Takle nesrečneži, ki se ga iz kršnegakoli vzroka napijejo in se jim potem domov grede pripeti kaj hudega ali celo najhujšega, so v vseh literaturah že tako obrabljeni, da tudi za preprostega čitatelja niso več mikavni, ker mu pač ničesar več ne povedo. Vprav za kratke črtice je treba velikega umetnika, zlasti še, če si za predmet obdelave izbere star motiv. Takole medlo črtico pa človek mirno sprejme v podlistku kakega dnevnika, ki velja pač samo en dan, ne kaže pa je uvrščati v revijo, zlasti ne v tako, kakor je »Gruda«. O tekмах razmišlja in opozarja z novimi pobudami inž. Boris Wenko. Zanimiv in tehten je članek Tineta Janharja »Se globlje«. V članku prihaja do zaključka in naglašja praktičen primer, ki »neizprosno povdarja važnost načrtnega gospodarstva, na podlagi katerega naj bi se reguliralo kmetško gospodarstvo Slovenije«. — Inž. I. Zaplotnik je spregovoril »K vprašanju rentabilnosti naših kmetških gospodarstev«, inž. J. Teržan pa piše, kakšni so »Pridelovalni stroški in rentabilnost kmet. pridelkov«.

Že ta kratki pregled dokazuje, da »Gruda« prav smotreno opravlja važno nalogo za povzdigo prosvete po našem podeželju. Zato jo toplo priporočamo. Letna naročnina znaša Din 30.—. Naroča se v upravi lista, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Razglas

Lastniki spomenikov na pokopališču pri Sv. Krištofu v Ljubljani se opozarjajo, da odstranijo spomenike v roku 14 dni od dneva tega razgla, sicer zanje uprava pokopališča in mestna občina ne bosta odgovarjali. Spomenike v določenem roku se sme odpeljati samo s posebnim potrdilom upravitelja pokopališča pri Sv. Križu, g. Legata.

Uprava pokopališča pri Sv. Krištofu
v Ljubljani,

3. novembra 1935.

Ne bo Vam žal!

Še danes si pre-
skrbite in posku-
site parketno
voščilo

s katerim očis-
tite Vaše par-
kete vseh ma-
dežev, jim da-
ste lep sijaj,
občnem pa
osvežujoči
duh v sobi.

Cena škatli Din 10.—
Velika škatli Din 18.—
Odprto po kg Din 24.—

Glavna zaloga:

R. HAFNER, Ljubljana, Celovška c. 61
Telefon 35-65

Novosti za damske
plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè
Liubliana

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi se plačljivi takoj pri naročilu.

MLADE NEMŠKE OVČARJE z rodovnikom proda Drenig, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino št. 36.

ZIMSKA JABOLKA že v zalogi — pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

HISNIKA iščem za vilo v ljubljanski okolici. Prednost ima zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Zanesljivo« na upravo »Glasa naroda«.

POSESTVO z majhno moderno urejeno ekonomijo, na lepem kraju v ljubljanski okolici, je zelo ugodno napravo. — Ponudbe pod »Idealna lega« na upravo »Glasa naroda«.

ONEMU, KI MI PRESKRBI stalno službo za slugo ali kaj sličnega, dam nagrado 3.000 dinarjev. Obvladam slovensko, srbo-hrvatsko in nemščino ter posedujem dobra spričevala. Ponudbe na oglasni oddelek pod »3000«.

KISLO ZELJE, REPO, sarmo, prvovrstno po brezkonkurenčni ceni, vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra cesta št. 81, tel. 3539.

KROJAŠKEGA VAJENCA sprejme krojač na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek pod »učeneec«.

CEDNO SOBICO, eventualno z dobro domačo hrano išče po možnosti v centru mesta akademik. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Dober plačnik«.

PEČI ZARJA najboljšie, najcenejše nudim, obziadam vse vrste Lutovih peči, štedilnike, oblagam kopalnice, mesnice s keramičnimi ploščicami. Kovče, Ljubljana, Tyrseva 47.

ODDA SE takoj v najem enodružinska hiša, obstoječa iz treh sob, kabineta in velike delavnice. Ponudbe na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana.

ODDA SE takoj dvosobno stanovanje s pritliklami v Zg. Šiški 224.

Jesen je tu, zima se začne
Kdor želi prvovrstne gojzice, čevlje za smučarje, kakor tudi vsakovrstne moške in ženske čevlje po meri, naj se obrne na
Brecelj Anton, splošno čevljarstvo
Gradišče 3
Brzpopravilalnica čevljev, galoš in snežk

Čevlje točno po Vaši nogi —
specijalna vsakovrstna obnava izdeluje:
DERMASTIJA IVAN, Ljubljana
prej Pobeška, čevljarstvo, Cankarjevo n. 13

2.000.000 Din
lahko dobite, ako naročite
srečko razredne loterije pri
Drag. K. Kolaković-u
Beograd, Kr. Milana 41
Prospekt brezplačno. Pišite takoj!

Cenj. občinstvu se najljubšeje priporočam za izdelavo vsakovrstnih krznarskih del, kakor **plaščev, lop, bov, itd.** katere izdelujem natančno in strokovnjsko po najnovejših dunajskih modnih časopisih. Prevzemam tudi vsakovrstna popravila in asoniranja ter surove kože v strojenje in barvanje v lastni delavnici. Prvovrstna izdelava in nizke cene.

Krznarska delavnica
ALBERT FRÖHLICH, in., CELJE
Samostanska ulica, v hiši g. Zany v dvorišču

Prodamo ali oddamo v najem takoj trgovino in gostilno v Višnji gori 20 korakov od postaje.
Ponudbe na Aloma Company d. z o. z.
Ljubljana, Aleksandrova c. 2/I.

Malo sode bikarbone in kuhinjske soli in v trenutku imate sintetsko mineralno vodo, toda komur je kaj za zdravje, mu je najboljša pijača

Radenci

Radenska

ona s srcem

Naročaito „Glas naroda“!

Gospodarstvo v septembru

Gibanje zaposlenosti v Sloveniji

Po poročilu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani se je v letošnjem septembru položaj na delovnem trgu za malenkost izboljšal. Tozadevna statistika za september navaja, da se je število zavarovancev dvignilo v primeri z avgustom za 396 in znaša 83.192. V primeri s septembrom lanskega leta znaša prirastek za letošnji september 197 zavarovanih članov. Kljub temu, da se je število zavarovanih članov dvignilo, kar bi utegnilo dati videz konjunktornega izboljšanja, pa je treba naglasiti, da zaslužek še vedno pada. Povprečna dnevna zavarovana mezda, ki odgovarja približno dejanskemu zaslužku povprečnega delavca, je padla tudi v septembru, dasi je ta padec v primeri s prejšnjim mesecem znatno manjši. Dočim je znašala povprečna dnevna zavarovana mezda v juniju 22.46 Din, je znašala v septembru 22.51, ven-

dar pa je bila še vedno za 0.19 nižja nego v lanskem septembru. V primeri z lanskim avgustom in julijem pa je še vedno manjša za 0.35 oz. 0.38 Din.

V mesecu septembru je znatnejše nazadovanje odstotek bolnikov, in sicer od 2.70 v juliju na 2.49 v septembru. Število v mesecu septembru prijavljenih obratnih nezgod je bilo 230, od teh so bile 3 smrtne. Hranarine je izplačal OUZD v septembru Din 765.856, za zdravljenje v bolnicah Din 391.518, izdatki za zdravila Din 311.518, porodniških podpor Din 187.974. Število vseh zdravniških intervencij 15.280, od tega 1144 obiskov na domu. Stroški zdravniških obiskov na domu, zdravniškega honorarja itd. so znašali v septembru 385.651 dinarjev.

Delavnost različnih gospodarskih panog je razvidna iz sledeče tabele:

Industrijska skupina	Povprečno štev. zav. delavcev v sept. 1935	Prirast (+) oziroma padec (—) od septembra 1934				avgusta 1935			
		absol.	v %	absol.	v %	absol.	v %	absol.	v %
Poljedelstvo	527	— 12	— 2.23%	— 54	— 9.29%				
Javni promet	564	— 13	— 2.25%	— 18	— 3.09%				
Zasebna prometna podjetja	742	+ 16	+ 2.20%	— 4	— 0.54%				
Rudarstvo	27	+ 13	+ 92.86%	— 7	— 20.59%				
Industrija kamenja in zemlje	4416	+ 213	+ 5.07%	— 332	— 6.99%				
Kovinska industrija	6189	+ 154	+ 2.55%	+ 132	+ 2.18%				
Gradnja prevoznih sredstev	333	+ 6	+ 1.83%	+ 8	+ 2.46%				
Kemična industrija	1919	+ 63	+ 3.39%	+ 57	+ 3.06%				
Centrale za proizvodne sile	445	— 48	— 9.74%	— 9	— 1.98%				
Tekstilna industrija	13.003	— 198	— 1.50%	+ 181	+ 1.41%				
Industrija papirja	1770	— 158	— 8.20%	— 189	— 9.65%				
Industrija kože in gume	1819	+ 109	+ 6.37%	+ 9	+ 0.50%				
Predelovanje kože	2790	— 57	— 2.04%	+ 125	+ 4.69%				
Gozdno-žagarska industrija	6584	— 113	— 1.69%	— 80	— 1.20%				
Industrija za predelovanje lesa	3228	— 179	— 5.25%	+ 20	+ 0.62%				
Industrija hrane in pijače	3320	+ 173	+ 4.74%	+ 22	+ 0.58%				
Industrija tobaka	965	+ 60	+ 6.63%	— 5	— 0.52%				
Gostilne, kavarne, krčme	3388	+ 112	+ 3.42%	— 299	— 8.11%				
Oblacilna industrija	4202	+ 82	+ 1.99%	+ 139	+ 3.42%				
Gradnja železnic, cest itd.	2412	— 728	— 23.18%	+ 212	+ 9.64%				
Gradnja nad zemljo	5097	— 64	— 1.24%	+ 238	+ 4.90%				
Grafična industrija	1191	+ 82	+ 7.39%	+ 227	+ 23.55%				
Higijena	1932	+ 154	+ 8.66%	— 111	— 5.43%				
Občinski obrati	1961	+ 366	+ 22.95%	— 13	— 0.66%				
Trgovina	3833	— 29	— 0.75%	+ 112	+ 3.01%				
Denarni in zavarovalni zavodi	486	— 32	— 6.18%	— 8	— 1.62%				
Gledališča, razno	1135	— 10	— 0.87%	— 4	— 0.35%				
Hišna služničad	8414	+ 235	+ 2.87%	+ 47	+ 0.65%				
Skupaj	83.192	+ 197	+ 0.24%	+ 396	+ 0.48%				

Pomembnejši letni porast izkazujejo naslednje industrije: občinski obrati +366 oseb ali 3%, hišna služničad +235 oseb ali 3%, industrija kamenja in zemlje +213 oseb ali 5%, kovinska industrija +144 oseb ali 3%, higijena +154 oseb ali 9%. Na drugi strani pa zkušajo znatnejši letni padec naslednje industrije: gradnja železnic, cest in vodovodnih gradb —228 oseb ali 23% (padec radi izločitve delavcev na račun bednostnega fonda iz zavarovalne obveznosti), — predelovanje lesa —179 oseb ali 5%, papirna industrija —158 oseb ali 8% in gozdno-žagarska industrija

—113 oseb ali 2%. Posebno značilen pa je razvoj v tekstilni industriji, ki je v prejšnjih letih s tolikim razmahom napredovala. Delovna zaposlenost v tej gospodarski panogi, ki je dosegla v novembru 1934 svoj višek, se je na taj stopnji nekako ustalila. V septembru je bilo zaposlenih v tekstilni panogi 13.003 delavcev. Zaposlitev se je napram sezonskemu mesecu juniju povečala za 767, vendar pa še ni dosegla svojega maksimuma, ki ga je v prejšnjih letih postavil mesec september s številom 13.431 zaposlenih delavcev.

Borzna poročila

Curij, 2. nov. Beograd 7—, Pariz 20'2675, London 15'1250, Newyork 307'625, Bruselj 51'80, Milan 25—, Madrid 42—, Amsterdam 208'95, Berlin 123'70, Dunaj 56'90, Stockholm 77'95, Oslo 75'95, Kopenhagen 67'60, Praga 12'72, Varšava 57'7750, Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'6650, Buenos-Aires 6'8350.

= »Službeni list« kr. banske uprave Dravske banovine v dne 2. novembra objavlja: Ukaz o sklicanju Narodne skupščine in senata ter ukaz o ustanovitvi konzulatov na Krfu in Temiš-

varu — Uredbo z zakonsko močjo o vračanju opolnomočenih ministrov in izrednih poslaničkov iz pokoja v aktivno državno službo — Izpremembo in dopolnitve pravilnika, kako je plačevati voznino za pošiljke državnih naprav po železnicah in ladjah v drž. eksploataciji — Pojasnilo o mestnih ulicah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

= Svoboden promet z valutami. Na predlog Narodne banke in po odredbi finančnega ministra od 26. oktobra je dovoljen na naših borzah svoboden promet po faktičnih tečajih z naslednjimi valutami (bankovci): romunski lei, bolgarski lei, grške drahme, avstrijski šilingi in madžarski pengő.

Žalosten konec nekdanjega agenta bivše ruske tajne policije

Nekako pred letom dni je završalo po vsej Varšavi. Razvedelo se je namreč, da se nahaja v službi na železniškem ravnanstvu človek, ki je bil pred vojno kot izzišalski agent uslužben pri ruski tajni policiji in bil hkrati član poljske socialistične stranke. Ta človek, po imenu Mieczyslaw Harewicz je deloval v Rusiji in se je utihotapil tudi v teroristično skupino Montwilla-Mirewicz, katere vodja je bil znan pod imenom Okrzeja. Harewicz ga je izdal ruski policiji. Usmrčeni revolucionar je postal zgodovinski lik poljske revolucije in ga Poljaki spoštujejo kot svojega narodnega junaka.

Ko so zanesljivo ugotovili, da je Harewicz z železniškega ravnanstva res istoveten z nekdanjim ruskim policijskim agentom, so ga odpustili iz poljske državne službe. Mož jo je

popihal iz Varšave. Pred kratkim pa so blizu Zyrardova našli njegovo truplo. Ubila sta ga dva revolverjska strela. Brez dvoma gre za političen umor, ki so ga izvršili neznani maševalci.

Polijska preiskava je dognala, da sta isto noč, ko je bil Harewicz ustreljen, prišla v Zyrardovo, kjer je stanoval skupaj z neko svojo prijateljico, k njemu dva neznanca, ki sta se izdajala za policijska funkcionarja. Pozvala sta ga, naj gre z njima. Pozivu se je brez odpora vdal, nakar sta ga neznanca odvedla v bližnji gozd in sama nad njim izvršila smrtno kazen. Ubili nekdanji ruski policijski agent je bil star 56 let in se je ogibal vsakega družabnega življenja, odkar je bil odpuščen iz državne službe, ker je pač bila posledje preveč znana njegova temna preteklost.

Vas, ki oživi samo enkrat na leto

Svedska je ena izmed redkih držav, ki s prav posebno ljubeznijo in pozornostjo neguje stare tradicije svojega kmetijskega ljudstva in skuša te starodavne ljudske običaje in šege ohraniti pred popolnim pozabljenjem. Iz te ljubezni je na Svedskem zrasel zavdanja vreden in edinstveni muzej kmetijskega življenja, ki je postavljen pod milim nebom, saj bi ga ne mogli spraviti v še tako veliko zgradbo, ker namreč predstavlja cele vasi značilnih kmetijskih domov, ki so bili prenešeni v muzej iz vseh kotov Svedske v svoji naravni velikosti, tako da bi se moglo v teh domovih vsak čas razviti življenje, in sicer takšno, kakršno je bilo na Svedskem podežlju pred 50, 100 in še več leti. Enkrat na leto pa v resnici oživi ta vas. V vsak dom se za nekaj dni naselijo iz oddaljenih krajev kmetijske družine in množice podeželskega ljudstva in tujih turistov napolnijo ulice in poti tega muzeja. Začasni prebivalci teh domov, oblečeni v svoja zgodovinska

oblačila in narodne kroje, živijo tu za nekaj dni kmetško življenje iz minulih dob, pojasnjujejo namen in ravnanje z različnim posojem, ki ga sodobni človek sploh več ne pozna. V hlevih mukajo krave in celo v čebelnjakih, ki so postavljeni nekje za kmetijskimi hišami, se v soncu živo gibljejo čebele. Stara pozabljena tradicija oživlja na ta dan v svoji barvitosti in idilični podobi.

Na ta dan se prirejajo tudi različne tekme, n. pr. tekme v molži krav in podobnih kmetijskih opravilih. Vso slavnost pa pomembno povzdigne prepevanje starih lepih narodnih pesmi. Ob tej priliki razdeli kmetijsko ministrstvo najmarljivejšim kmetovalcem častne nagrade. Ta pomembna narodna in kmetška slavnost, ki jo na Svedskem imenujejo »Kmetški dan«, se zaključuje z ekskurzijami kmetovalcev v velike štokholmske mline in mlekarne, kjer ob velikih strojih in sodobni tehniki spoznava kmetško ljudstvo ogromen napredek gospodarstva.

Pridobivajte nove naročnike.

Ob trinajstletnici pohoda na Rim so v vsej Italiji svečano blagoslovili več novih javnih zgradb. Slika kaže Mussolinija po svečani blagoslovitvi novega poštnega poslopja v Rimu

24

— Ali ste kaj govorili z gospodom Cowelom? se hoče sprostiti iz tesnobe ataše v. Berg, gospa Reedelandova pa samo skomigne z rameni, češ:

— Z židi nimam rada nobenega posla, z angleškimi pa še najmanj! Tale Cowell človeka lahko najbolj prevara, kadar mu kdo najbolj zaupa. Sploh pa niti ne razumem, zakaj se toliko zanima za inženjerjevo odkritje. Anglija itak obvlada dve tretjini sveta in bi bilo pošteno in prav, če bi pustila vsaj prostorček na soncu tudi komu drugemu.

— Čisto moje misli, gospa! se naklone Hans v. Berg in začne z zanosom govoriti o veliki kulturni misliji nemškega naroda, ki se ji ne more in ne sme odpovedati.

— Nemara imate prav, gospod polkovnik, se lokavo nasmehne gospa Nora, toda vprašanje je, kaj poreko Rusi.

— To je res vprašanje. Ta zemlja se mi zdi večern problem. Zagonetni nemir in ona iskalska strast, ki je položena v jedro ruske duše, je po mojih mislih vzrok, da Evropa nikdar ne bo prišla do pravega miru. Gigantski napori in fantastično obsežni poskusi z ureditvijo človeške družbe, kakor si jo zamišlja zagonetni konglomerat današnje ruske duše, vse to je nam v Srednji in Zapadni Evropi tako čudovito tuje, da znamo reagirati samo na dva načina: ali strastno

odklanjamo, ali pa slepo vsrkavamo tuje nazore. S tem pa je že položen temelj tistemu demonskemu delu, ki diha k nam z Vzhoda. Razdvojeni smo, razcepljeni v samem jedru in za ideje čisto tuje duševnosti s slepo strastjo polagamo na oltar neznanega božanstva žrtve, ki nam ne prinaša prav nobene koristi, ampak le slabe našo narodno odporno silo. Tako se godi v Nemčiji, v Franciji, Angliji, tako se godi v Italiji, po Balkanu in po vsej Evropi. Dva svetova je iz trzavega nemira po svetovni vojni ustvarila Rusija in jih satansko vrgla pred nas.

— Prav za prav samo enega, gospod polkovnik, mu oporeka gospa Reedelandova, ataše pa odkima:

— Nikakor ne! V tem je ona zločesta zagonetnost. Z enim svetom, ki so nam ga pokazali, so Rusi hkratu ustvarili dva. In še to je povrhu: kar je pri nas na Zapadu lahko samo bolj ali manj medla teorija, se tam izprevrže v izrazito konfesijo in pride k nam nazaj kot oboževana in nedotakljiva religija, za katero so ljudje vsak trenutek pripravljeni dati življenje. Ni na svetu rase, ki bi znala vplivati tako sugestivno, kakor so Slovani. Samo pomislite, s kakšnim opojnim zanosom so že okrog leta 1910. naši književniki jeli srkati in presajati v nemško dušo plodove ruske duševnosti. Obratno se to nikdar ne dogaja. Kar sprejme Rus z Zapada, sprejme kritično, pretresa in pretvarja po svoje. Samo pomislite, kako je sprejel marksizem in kaj je napravil iz njega. Saj vam bo iz polpretekle politične dobe znano, kako je bavarski kralj prvo socialistično poulično manifestacijo gledal z balkona svojega dvora in v popolnem nerazumevanju hitro napredujočega družabnega razvoja in razkrajanja čisto mirno dejal, da je to samo prehodni pojav. Kako je bil prehodni, nam vedo povedati poznejša leta, nam ve povedati kri, ki je

tekla, da govorim brez pretiravanja, menda prav po vsem svetu.

— To je res, je rekla gospa Reedelandova, zato pa bi ne bilo napačno, ako bi se vsi, kar nas je, učili od Slovanov.

— Vi gospa, če se ne motim, ste to pričeli izvajati, preden ste komu postregli s takim nasvetom, je sarkastično pripomnil v. Berg in ni odmaknil svojega pogleda od nje. Močno pa se je vstel, ko je menil, da bo Reedelandova s kakršnokoli kretnjo razkrila kaj svojih namenov. Gospa je ostala ista kakor vedno, mirna, hladna in ljubezniva dama, ki ji ne bi nihče prisodil zahrbtnje misli. Ataše je že skoraj pričel misliti, da je imel o njej napačno mnenje in da utegnejo biti govorice o njenih vohunskih zvezah in izrednih vohunskih spretnosti hsamo prazen plod domišljije kakega galana, ki se je zaman trudil za gospejino naklonjenost.

— Kam ste se tako zamislili? mu je pretrgala nit razmotrivanja gospa Nora, ker mu ni hotela pustiti časa za miselno izvajanje sklepov.

Ataše si je našel cigareto in stopil nekajkrat s trdnim korakom po sobi.

— Tako čudno se mi zdi vse skupaj, je dejal — kakor da ni nikjer več oporišča na svetu. Imam občute, da hodim po vulkanskih tleh, ki so še tako živa, da lahko vsak trenutek kje nastane novo žrelo, ki nas bo pogotnilo.

— Saj to ni nič hudega, se je deklirsko brezskrbno zasmejala gospa Nora. — Meni se prav za prav zdi tak občutek najbolj prijeten. Govoriti o stalnosti v življenju pomeni zame vedno znak neplodne starosti. Življenjsko svež človek mora biti pripravljen na večno spremembo, presenečenje in boj.

Poplava

Drago Bajt:

Pozabljeni čar

V našem kraju je pred mnogimi leti živel bogat graščak. Imel je zemlje nič koliko, mnogo gradov in velikansko število podložnikov. Takrat so morali kmetje graščakom opravljati tlako in dajati desetino. Silno bogastvo je prevzelo graščaka. Uganjal je muhavosti, ob katerih se je naslajal. Res, strašne zgodbe pripovedujejo o njem. Tiste, ki mu niso mogli dajati desetine, je zapiral v temne grajske kleti, iz katerih ni bilo več vrnitve. Če se mu je podložnik zameril, ga je mučil do smrti, mu zažgal hišo in njegove vrtove je preoral v polja.

Posebna graščakova strast so bili konji. Bil je izborni jezdec in je imel daleč na okoli najhitreje konje. Na igrah, kjer so se vitezi preizkušali tudi v jezdenju, je bil vselej prvi. Toda strast za konje in želja, biti vedno najhitrejši jezdec, sta postali za oholega graščaka usodni.

Pri viteških igrah se je nekoč pojavil mlad jezdec s krinko na obrazu. Imel je krasnega belca, ki so mu ga že pred dirko mnogi zavidali. Koliko pa je bilo šele zavisti, ko je neznani mladenič bil prvi pri dirki! Posebno je to jezilo našega graščaka. Prvič je odšel z iger poražen in osramočen. Morda bi graščak kljub temu le pozabil neznanega jezde-

ca, ko se ta ne bi pojavil tudi na prihodnjih igrah in zopet — zmagal. Odslej se je to ponavljalo: kjer je tekmoval graščak, je tekmoval tudi jezdec s krinko na obrazu. Naj se je graščak še tako skrbno pripravljal na igre, neznani jezdec je vedno zmagoval.

V stiski se graščak zateče k nekemu čarovniku, ki je bival visoko v gorah. Prosi ga pomoči. Čarovnik sprva ni vedel, kako bi ustregel graščaku. Moral je prelistati debelo knjigo, nakar je dejal:

»Vem za sredstvo, ki bi storilo tvojega konja hitrejšega od vetra. Opozarjam te pa, da se ravnaš točno po mojem navetu.«

Ko je graščak to obljubil, je čarovnik nadaljeval:

»Opolnoči izkoplji na pokopališču kosti kakega hudodelca. Naslednjo noč jih zmelji in primešaj krmi za konja. Pri tem pa govori: »Hipolatikolerasa«. Dobro si zapomni besedo, ker če jo izgovoriš napak, bo nesreča.«

Graščak je res napravil kakor mu je svetoval čarovnik. Opolnoči je izkopal na pokopališču kosti hudodelca, naslednjo noč jih je zmel in primešal krmi za konja. Graščak pa ni niti sam opazil, da se je pri čarovniškem zagovoru zmotil. Moral bi reči: »Hipolatikolerasa«, dejal pa je: »Hilepotilekorasa«.

Kmalu nato so bile zopet viteške igre in sešli so se najboljši jezdec. Tudi je-

Anton Medved

Samo spomladi ne...

O, da se moja smrt
in moj pogreb
in moj pokop
tedaj ne prigode,
ko na polje in vrt
dolino in goré
ob cvetu cvet pripenja pomlad
celó na grob.
Ni svet tako mi ljub,
bogast strupenega medú,
po njem ne bo mi žal.
A ti prirode hram, mogočno lep,
skrivnostno blag,
miru si v dušo lil,
ko sem potr in sam
k nebesom roke vil,
ko sem s solzami stopil
čez tvoj zeleni prag.
Le pridi, bela smrt,
a moj pogreb in moj pokop —
samo spomladi ne!

Pesnik Anton Medved je umrl 10. marca 1910 na Turjaku, a pokopan je bil na Zalah v Kamniku 12. marca 1910.

Lepa, mlada leta

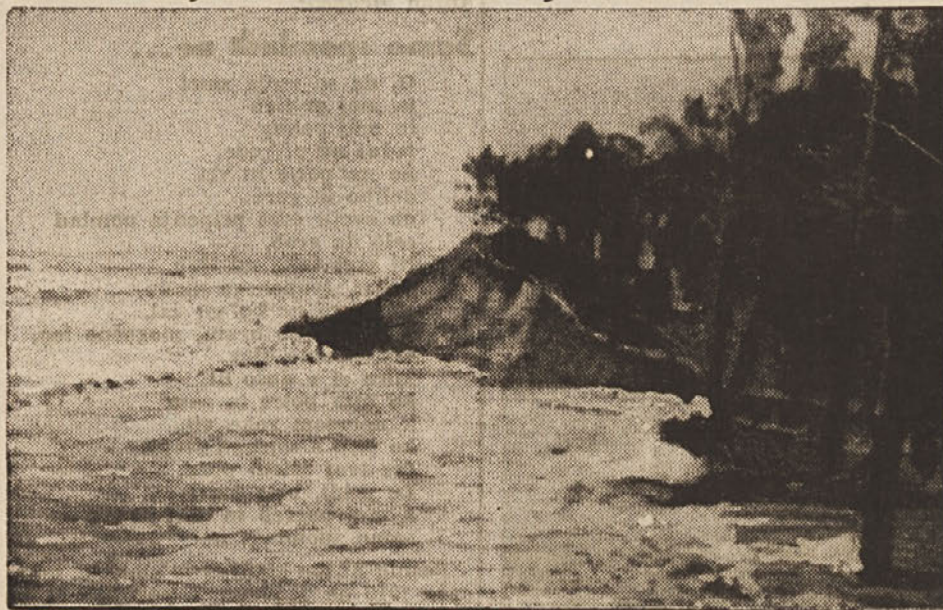
zdec s krinko je prišel. Graščak se je že pred dirko hvalil, da bo zmagal. In res! Ko so se jezdec pognali v dir, je bil graščak med prvimi. Konj je dirjal kot puščica in pušal v vedno večji razdalji ostale jezdec, med njimi tudi onega s krinko, za seboj. Le malo je še manjkalo do cilja.

Medtem ko so gledalci vzpodbujali graščaka in mu ploskali, se je njemu nenadoma zazdelo, da so se ga okrog vratu oklenile koščene mrtvečeve roke. Stiskale so ga vedno bolj, na uho pa mu je nekdo šepetal: »Hipolatikolerasa... hipolatikolerasa...« Sedaj se je graščak spomnil, da čarovniške besede ni izgovoril prav. Hotel jo je sedaj ponoviti, a ni mogel. Mrtvečeve roke so ga tiščale, da mu je pohajala sapa. Ko je bil nekaj sežnje pred ciljem, se mu je pred očmi stemnilo in je treščil s konja...

Takrat je mimo njega zdirjal neznanec s krinko na obrazu. Gledalci so ostrmeli. Neznancem konju so vznikale izpod bokov peruti in z jezdecem je splaval pod oblake. Pravili so, da je bil neznani jezdec sam nadangel Gabrijel, ki ga je Bog poslal na zemljo, da preizkusi in kaznuje graščakov napuh in predrznost, ki je segala celo onkraj groba.

Ko so dvignili graščaka z zemlje, je bil v obraz posnel in mrtev. Mrtveci, ki jih je budil v večnem snu, so se masčevali. Čarobna beseda ni imela nad njimi moči, ker jo je izrekel napak...

Delo zadnjih nalirov in viharjev

Daleč tam gori na severu so zadnje čase divjali silni naliivi in viharji. Kakor včasih naše reke, zlasti niže na jugu, predero zaščitne nasipe in se razlijejo po rodovitnih poljih, tako je tamkaj Vzhodno morje s svojimi valovi predrlo in porušilo tak nasip na otoku Usedomu. Voda je odnesla nasip 90 metrov na dolgem in preplavila obširne gozdove. Na sliki so v ozadju še vidni preplavljeni sledovi porušenega nasipa.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Jutro

»Čuden si, ker se tako bojiš za svojo piško,« je nadaljeval Hudogled. »Kam si pa namenjen v tej nočni uri?«

»Iskat sem šel jutro!«

Zakrohotali so se škrtati in z njimi tudi sam Hudogled. »Uklenite ga,« je zapovedal. »Mu že pokažemo, kaj je jutro! Mi smo kralji noči in za nas ni jutro!« Škratje so uklenili Miška in piško in ju odpeljali proti votlini, ki je črno zijala.

— 4 —

Miško bi bil rad poklical mamo, pa si ni upal. S strahom je sledil škratom. Za njim je stopala uklenjena piška in žalostno čivkala.

Skozi teman vhod so dospeli v prostrano podzemsko jamo. Na stenah so gorele lučice in v jami je bilo svetlo kakor v razsvetljeni cerkvi. Hudogled se je vsedel na prestol in začel soditi Miška in piško. »Na vešala z njima, kalila sta nočni mir...« je dejal s strašnim glasom. Miško je prebledel in poklical mamico.

»Močil!« je zarohnel Hudogled. Piška se je ojunčila in zapela:

»V sončku svet je zlat,
živimo le enkrat,
živeti je lepo
pri mami nad zemljo!«

Hudogled je ostrmel. Všeč mu je bilo petje in vprašal je piško: »Ali znaš še kaj tako lepo povedati?«

»Znam, znam,« je rekla piška, le pusti me, da se malo odpočijem.«

»Kaj pa znaš ti?« je vprašal Hudogled. Miška, raztegnil usta in pomigal s svojo ogromno brado.

Miško se je hudo prestrašil in ni mogel odgovoriti.

Piška je videla dečkov strah in dejala: »Oprosti mu, truden je in ne more govoriti!«

»Spat!« je zarohnel Hudogled. Takoj so priskočili škrtatje, ju uklenili in ju pritrdili ob skalo. Tako sta zaspala.

Škratje so odšli na delo. Globoki rovi so vodili iz velike votline na vse strani podzemlja. Slišali so se zamolkli udarci kladiv. Škratje so kopali zlato.

Miško in piška sta se hitro zbudila. »Kaj bo z menoj!« je tarnal Miško. Piška ga je tolažila: »Izmisliti si morava kaj tudi za tebe, če ne te bodo obesili škrtatje.«

»Mama, mama,« je zdihoval Miško. »Kdaj bo že vendar jutro!«

Jutra ni bilo. V podzemlju je bila večna noč.

Lačna sta bila Miško in piška. Nihče se ni zmenil zanj. Le iz daljave sta čula votlo bobnenje. Miško se je vsedel. Verige na rokah in nogah so zarožljale. »Mama,« je spet vzdihnil, »kako je pri tebi lepo! Sonce sije, tu je pa sama tema...«

Piška mu je zlezla v naročje. Čepela je s stegnjeno nožico, kajti veriga jo je vlekla k steni. Čas jim je tekel počasi. Molčala sta in Miško je mislil na lepe čase pri mamici.

Priplazil se je do njiju močerad. »Uboška,« je dejal. »Ujeli so vaju. Slabo se vama bo godilo pri njih. Škratje nimajo srca in so zato hudobni. Ali sta lačna?«

»Pa še kako!« je odgovoril Miško.

»Čakajta,« je menil močerad in se zmuznil proti izhodu votline, kjer je skozi ozko špranjo uhajal dan v votlino. Plazil se je med visoko travo k stanovanju dobre srnice. Potožil ji je nesrečo Miška in piške. Srnica je takoj pohitela nabirat jagod in robodnic. Imela je košarico, ki jo je nekoč izgubila deklica v gozdu, ko se je prestrašila močerada in zbežala. Vanjo je naložila sladk sadež in prinesla košarico do votline. Tu jo je že čakal močerad. Postavila je košarico na njegov hrbet rekoč: »ko bo prazna, postavi jo kar pred votlino in spet jo bom napolnila!«

Mišku in piški so teknile robodnice in jagode.

»Kaj naju čaka,« je skrbelo Miška. Močerad je ležal pri njih in premišljeval kako bi rešil nesrečnika.

Prikolomastil je Hudogled. Z dolgo palico je sunil Miška, rekoč: »Zdaj si se naspal in zdaj mi pokaži, kaj znaš!«

Miška je spreletel mraz in molčal je. Tudi piška je drhtela.

Pa se je oglasil močerad: »Strah je dečka pred teboj, ker si tako mogočen. Toda popreje mi je pripovedoval, da zna imenitno piskati na piščal.«

»Hm, hm,« je pogodrnjal Hudogled.

Močerad pa je nadaljeval: »Piskati zna, da se sliši iz enega kraja podzemlja do drugega!«

»Hm,« je spet menil Hudogled.

»In ta piščal mora segati od lisjakovega hrasta do vhoda votline. Piščalna cev mora meriti najmanj pol metra...«

»Bomo poizkusili,« je rekel Hudogled in se oddaljil.

»Rešena bosta,« je dejal močerad, »samo potrpežljiva bodita. Cev za piščal bodo gradili dolgo — potem pa z bogom podzemni svet...«

— 5 —

Miško in piška sta potrpežljivo prenašala težave svojega življenja pri škrtatih. Piška je morala po cele ure prepevati Hudogledu, Miško pa se je moral vaditi na dolgi piščali piskati. Napenjal je svoje mlade moči in včasih je onemogel obležal sredi votline. Še vedno sta imela s piško dolge verige, ki so jih jima škrtati podaljšali, da sta mogla hoditi sem in tja. Močerad jima je prinašal hrano, ki jo je skrbna srnica prinašala k votlini.

Škratji so začeli delati ogromno piščal. Privlekli so v votlino velike hlode in jih začeli dolbsti. Delo je šlo počasi izpod rok. Miško je obupaval. In ko je bil Hudogled izjemoma nekam dobre volje, se je Miško ojunčil in dejal: »Povej mi, gospod Hudogled, kdaj bo pri vas jutro!«

Hudogled se je zarežal, rekoč: »Čemu nam jutro! Mi smo kralji noči... Nikoli več ne boš videl jutra, deček,« je rekel Hudogled. »Večno boš živel v tej temi, kajti, kdor je pri škrtatih, ne umrje!«

Miško je zajokal. »Kaj pa je to?« se je začudil Hudogled. Kakšna godba je to?«

»To ni godba,« je poučila piška Hudogleda, »kadar je človeku hudo, joka!«

Hudogled je bil tako iznenaden, da je poklical vse škrate svojega temnega kraljestva in dejal: »Glejte, kaj počne deček!«

Škratji so ga obkolili in mu svetili v obraz. Miško je bil tako žalosten, da ni mogel nehati z jokom. To je bilo hudo všeč Hudogledu in dejal je: »Prinesite jima jesti!« Škratji so dobro pogostili svoja ujetnika in potem so se razšli po delu. Šum žag in kladiv je Miško in piško kraljšal čas, ki je drsel mimo nju počasi in enolično.

Miško in piška nista rasla v temi. Manjkalo je sončnih žarkov z zdravilno močjo. V votlini je bilo hladno in vlažno. Nikoli nista vedela, kdaj je dan, kdaj noč. Škratji so neprenehoma delali. Miško in piška sta se pogosto menila o lepih dnevih pod božjim soncem in težko pričakovala dan, ko bosta spet tekla v zeleno polje. Močerad jima ni več prinašal jagod. Tam v lepem svetu je ležal visok sneg. In pripovedoval jima je, kaj je novega zunaj. Poslušala sta ga kakor lepe pravljice. Bilo je že okoli božiča, ko je dejal močerad: »V božični noči vaju bo obiskala srnica. Takrat se zarijejo škrtatje v zemljo z glavo in čakajo, da mine polnoč.«

»Zakaj?« je vprašal Miško.

»Ne morejo slišati božičnih zvonov...« je objasn timerad.

(Konec prih.)

Listje še ni odpadlo z drevja, ko vendar mlado in staro pri nas in drugod rado misli na vesele praznike, ki nam jih vsako leto privabi mrzli zimski čas. Božič je poleg Miklavža mladim in starim najljubši, ali ne?

Tudi na Angleškem ga že željno pričakujejo. Tale slika je posneta v Londonu, glavnem mestu angleškega imperija. Neka velika trdnjava je v svojih prostorih za ta čas dala postaviti pravljčni grad, kamor je k zbrani deci osebno prišel »hlapec Rupert«, ki angleški mladini nadomešča našega »Božička«. Le pogledajte, kako so vaši angleški vrstniki veseli malih daril, ki jih jim poklanja ta sivobrati prijatelj! To bi bilo vrisa, če bi bili še vi poleg, ali ne?!

Felner-Valo Bratina:

Botra Smrt

Legenda v šestih slikah

Stari mož: Tudi jaz bi se rad veselil z vami in bi vam rad dal svoje zlato, pa kaj, ko ga nočete, ker niste mogli pomagati mojemu sinu.

Drugi ozdravljenec: Zahvaljujem se vam za vašo pomoč in Bog vam plačaj!

Zdravnik: Najboljše plačilo, ki mi ga morete dati.

Tretji ozdravljenec: Glejte, zopet vam nesejo bolnike.

Četrty ozdravljenec: Tvoje zasluge, zdravnik so velike. Ampak tvoja umetnost je trudapolna.

Zdravnik: Polna je radosti in bolesti.

Dva bolnika (prinesejo. Otroka in moža. Poleg moža gre njegova žena, poleg otroka pa njegova mati. Ko ju polože drugega za drugim na tla, plane mati pred Zdravnika).

Mati: Ljubi zdravnik, moj otrok je na smrt bolan. Ozdravi ga zopet! Ti imaš srečno, blagoslovljeno roko.

Zdravnik: Njegovo življenje je v božjih rokah.

Mati: Vse, kar je bilo mogoče sem storila za svojega otroka. Zdaj je moja moč pri kraju.

Zdravnik: Tudi moja umetnost ni vsegamožna.

Gospa: Čudežno zelišče imate. Kolikor hočete vam rada pradam, če bo pomagalo mojemu možu.

Zdravnik: Pri obeh bom poskusil s svojo znanostjo. Kjer ta odpove, tam tudi moje zelišče ne pomaga.

(Dalje.)

Kovačnica v gori

Anže: Prava reč, če si dve leti starejša od mene!

Zalka (skuša izlepa): No, Anže, greš? Pri teti bodo že v skrbeh —

Anže (trmasto): Že pridejo po naju, če se jim oo zdelo. (Stopi v špiljo in oponaša gospodarja-kmeta, ki sprejema goste.) Kar noter, kar, ljudje, in čisto po domače se napravite! Bolj tesno je pri nas, je pa zato toplo.

Zala (se smeje in pride za njim): Le kakšen si, da te

Anže: Kaj bi mi pa koristile skrbi? Viš, da nisi prišla nikoli nič ne skrbi —

prav nič dalje kakor jaz, čeprav se vso pot kisaš. (Se loti kamna, kjer je prej sedel Lomač, in ga hoče prinesiti na sredo.) Veš, mizo bi nama rad pripravil, pa je malo pretežka. Bi mi pomagala?

Zala (odloži culico): Kam pa bi rad zanesel skalo? (Mu pomaga.)

Anže: Viš, mizo želi mava, zdaj pa kar razveži culico, da se še malo okrepčava — (Zala razveže culico in vzame iz nje kruha in sadja.) Za prvo silo bo. (Jesta.) Tako sem truden od tega tavanja po gozdu, da se mi nikamor več ne ljubi. Najrajši bi kar tukajle zadremal —

(Dalje.)

Mali pri teti Meti

Draga teta Meta!

Z velikim veseljem prebiram Tvoje vrstice v »Glasu Naroda«. Ugajajo mi Tvoji odgovori na pisma malih dopisnikov. Zato sem sklenil, da Ti bom tudi jaz pisal in nekaj poročal.

Z mojim mlajšim bratom Dušanom se silno veseliva papige, ki jo obljubljaš marljivim dopisnikom. Ako dobiva z Dušanom papigo, jo bova naučila govoriti. Peti menda že zna. Prihodnjič Ti bo tudi Dušan pisal. Saj hodi že v drugi razred. Še nekaj bi Te rad vprašal, teta Meta: kako se pišeš in odkod si?

Prav pristrčno Te pozdravlja

Mravlje Milan,

uč. I. c III. drž. real. gimn.

Ljubljana, Pleteršnikova ul. 21.

Ljubi Milan!

Viš, viš, kod si pa hodil tako dolgo, moj mali? Kolikokrat sem že mislila na Tebe!

Zastran papigice je pa takole: Ko bi

mi bil že prej pisal, bi jo bil lahko že zdavnaj imel. Ker si pa tako dolgo odlagal, pripiši sam sebi, ako boš moral še malo potrpeti. Za to nedeljo, kakor vidiš, je ta ljubka ptičica že oddana. Seveda mi je to nerodno, vendar ne morem več pomagati. Skušala pa bom kako ukreniti, da dobita z bratom vsaj prihodnjo nedeljo, kar želita. Veš, prav ljubko, pepelnato belo papigico Vama bom skušala preskrbeti. Ali boš zadovoljen potem?

Kako praviš? Da me ne poznaš? O, Ti poredni Milan, da me greš kar takole na lepem zatajiti! Jaz pa poznam Tebe in očka in tudi mamico — No, zdaj pa premisli in boš gotovo uganil, kdo sem.

Dušan naj mi le kmalu piše, pa Ti seveda tudi še kaj. Oba, kakor tudi Vajine starše prijazno pozdravlja

teta Meta.

Ljuba teta Meta!

Pošiljam Ti pesmico za Vse svete, če Ti bo všeč, jo lahko objaviš.

VSEH MRTVIH DAN.

Ljudje na grobovih prižigajo sveče, marsikateremu solza priteče, med grobovi hodijo sklonjeni k tlom, kajti tu mrtvih zadnji je dom.

Na grobove svojcev dragih hodijo ljudje, molijo za nje — in pretakajo solze, žalosten ta dan za nas je vse, kajti vsak se spominja na nje.

Mnogo zapuščenih tam je grobov, poslednji je dom tam sirot in vdov, tam sveča nobena grobov ne krasi, tam križ na grobovih samo še stoji.

Srdjan Cazafura,

dijak II. r. kl. gimn.,

Maribor, Kralja Petra trg 4./II.

Draga teta Meta!

Danes se prvič oglašam v Tvojem lepem lističu. Rad ga prebiram. Očka je že takoj v začetku naročil ta list. Veliko veselje imam s čitanjem knjig, zato Te lepo prosim, ako mi pošlješ kakšno lepo.

V Nemčiji imajo na Brandenburškem v gozdu Prötzel naraven park, kjer živi 100 glava čreda belih jelenov. — Očarljivo se odraža bela barva vitkih živali od temnega zelenja tega gozdnega parka. Jeleni živijo čisto prosto in jih nihče nič ne kroti, vendar niso plahi, ker jih tudi nihče ne sme nadlegovati s streljanjem. Beli jelen je primeroma redka žival, zato prihaja v ta gozd tudi vedno dovolj radovednih občudovalcev gledat neravne črede. Ti jeleni se človeških gostov ne boje, ampak se jim radi v večjih ali manjših tropah prihajajo pokazati, kakor da bi se zavedali svoje pomembnosti. Nekateri, zlasti starejši, imajo lepo lopatasto rogovje.

Upam, da mojega pisemca ne pozabiš natiskati. (Oprosti, da Ti ne pišem s črnilom, ker sem bolan.)

Lepo Te pozdravlja Tvoj

Mis Dušan,

uč. IV. razr. vadnice,

Ljubljana, Gestrinova ul. 2.

Dragi Dušan!

Kakor vidiš, Tvojega pisemca nisem pozabila natiskati. Ker imaš, kakor praviš, veliko veselje s čitanjem knjig, Ti pošiljam tudi knjigo »Sijaj, sijaj, solnce« in upam, da Te bo nekoliko razvedrila. Hkratu Ti želim, da skoraj ozdraviš, in Te lepo pozdravljam.

Tvoja

teta Meta.

Ljuba teta Meta!

Veš, jaz bi Ti več in večkrat pisal, ker so mi Tvoje naloge bolj všeč kot šolske, a moji starši so drugačnega mnenja. Pravijo, da sem sicer še zelo otročji, vendar pa že prevelik za Tvojo šolo. Oče pravi, da bi me tudi Ti izključila, če bi me poznala. Ker so mi pa Tvoje uganke kljub vsemu všeč, jih bom vseeno reševal in Ti bom včasih tudi sporočil njihovo rešitev.

Nedeljska uganke bo skoraj gotovo: popravni izpit, kaj ne? Posetnice so pa: foks (ali pa škof, če je strešica ostala v tiskarni), dalje kotlar, senator in narodni poslanec. Tudi za znamko bi Ti povedal, pa mi je mama skrila album.

Prav lepo Te pozdravlja Tvoj

Žane Hojan.

Dragi Žane!

Izredno me je v Tvojem pismu razveselila prostodušna odkritosrčnost, s kakršno mi pišeš, zato Ti moram tudi jaz odgovoriti lepo odkrito in po pravici.

Seveda mi prija, ko pišeš, da so Ti moje naloge všeč, vendar Ti moram prav resno povedati, da moraš šolskim dajati prednost pred mojimi. Zakaj, to boš vedel sam, ker po Tvojih pismih vidim, da si nadarjen in bi Te bilo škoda, ako bi se zanemaril. Ko pa za šolo vse v redu in vestno opraviš, potem Ti starši ne bodo več branili, če se spomniš še mene. Kar vprašaj samo mamo in očeta, pa boš videl, da mi bosta oba pritrdila.

Nekaj drugega je pa tisto, kar pišeš o očitku, ki ga slišiš, da si namreč preotročji. Ta očitek pa ni nič hudega in ne bodi žalosten radi njega. Največji indijski pesnik in mislec, ki ga tudi Evropa tako visoko ceni, da mu je podelila pred leti celo slovit Nobelovo nagrado za leposlovje, pravi neke, da je za človeka največja sreča, ako more ostati vse svoje življenje otrok. In tudi Kristus je dejal: »Pustite male k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo.«

Kakor torej vidiš, imaš v svoji otroškosti zaklad, po katerem toliko odraslih zaman hrepeni. Zato skušaj to otroškost v vsej svoji živahni vedrini ohraniti kolikor mogoče dolgo v življenju. Sam boš srečen in tudi druge boš osrečeval z njo. Če boš po vsem tem tudi v šoli vesten in priden, Te tudi teta Meta ne bo izključila iz svoje šole, ampak Te bo še drugim svojim malim stavila za vzgled.

Uganke iz dotične številke si rešil prav in pri »škofu« je res strešica ostala v tiskarni. Za znamko bom pa o priliki povedala sama.

Ako se boš ravnal po mojih navodilih, upam, da Te bo tudi mama vesela in Ti bo dovolila ostati v vedrem krogu tete Mete. — Ker vidim, da si že cel korenjak, Ti za danes pošiljam sliko generala Rudolfa Maistra in Ti želim, da bi tudi Ti postal nekoč tako odličen sloven-

ski človek, kakor je bil veliki pokojnik. Vljudno pozdravi starše in bodi mi tudi Ti prav prijazno pozdravljen!

Teta Meta.

Milivoj Mohor:

Zjutraj

V polju zlato klasje
k tlom se upogiba,
pa saj to je vetrec,
ki to klasje ziba.
Tam po polju žitnem
ptički žvrgolijo
in po vrsti cvetke
rosne se budijo.

Revček Drejka

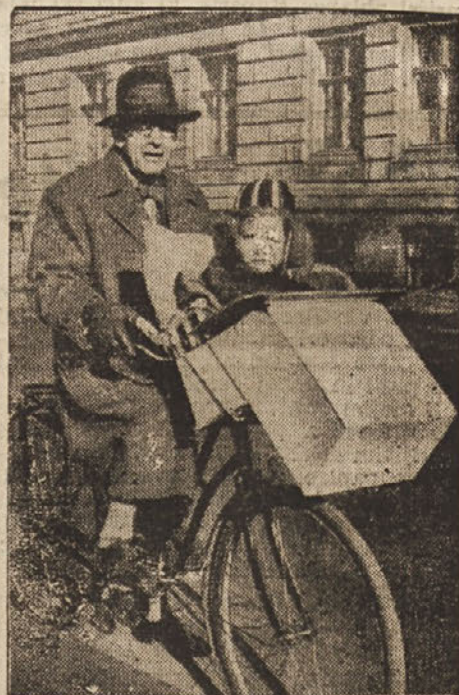
»Hej, hoj! Že gre, Drejko gre!« so kričali vaški paglavci ter drveli od vseh strani proti nizki koči kraj vasi, kjer se je pojavila usmiljenja vredna postava. Bil je to srednje velik mož, sivih skuštranih las. Lica mrtvaško blede in upadla, oči udrte, brez bleska, oh, tako žalostne. Presuhe noge so tičale v razdrapanih hlačah. Na prsih razgaljena srajca brez rokavov je le deloma krilla izčrpani gornji del telesa. Bos je bil. Koščen prsti desne roke so krčevito držali obrabljeno brezovo metlo, naslonjeno na ramo, v levici je držal s slamo napolnjeno vrečo, ovito z vrstico. Ko je zagledal razposajeno mladež, je nameril metlo kot lovec puško in s hripavim glasom zaklical: »Pip, puf! Srna je moja!« Čudno! Niso se ga bali otroci. Obkolili so ga in se smejali. »Drejk, glej srno, streljaj!« so vpili. In zopet je pomeril metlo: »Pif, puf! Srna je moja!« Oprezno, kakor divjačino zasledujoč lovec, je nadaljeval pot skozi vas proti gozdu.

(Konec prih.)

Tetina pošta: Tisti, ki niste tokrat prišli na vrsto, malo potrpite. Teta misli na vse.

PAPIGICO

je žreb naklonil Radi Povše.

Takole si je skrben očka umislil zavetje za hčeko, ki bi rada povsod potovala z njim. Kakor je videti, se mala prav dobro počuti v nenavadni »kočiji«, očka je pa menda tudi zadovoljen.